

Sg-1. sz. útmutató

A nukleáris anyagok nyilvántartása és ellenőrzése

Verzió száma:

2.

(Új, műszakilag változatlan kiadás)

2018. október

Kiadta:

Fichtinger Gyula
az OAH főigazgatója
Budapest, 2018

A kiadvány beszerezhető:
Országos Atomenergia Hivatal
Budapest

FŐIGAZGATÓI ELŐSZÓ

Az Országos Atomenergia Hivatal (a továbbiakban: OAH) az atomenergia békés célú alkalmazása területén működő, önálló feladat- és hatáskörrel rendelkező országos illetékességű központi államigazgatási szerv. Az OAH-t a Magyar Köztársaság Kormánya 1990-ben alapította.

Az OAH jogszabályban meghatározott közfeladata, hogy az atomenergia alkalmazásában érdekelt szervektől függetlenül ellássa és összehangolja az atomenergia békés célú, biztonságos és védett alkalmazásával, így a nukleáris és radioaktív hulladék-tároló létesítmények, nukleáris és más radioaktív anyagok biztonságával, nukleárisveszélyhelyzet-kezeléssel, nukleáris védettséggel kapcsolatos hatósági feladatokat, valamint az ezekkel összefüggő tájékoztatási tevékenységet, továbbá javaslatot tegyen az atomenergia alkalmazásával kapcsolatos jogszabályok megalkotására, módosítására és előzetesen véleményezze az atomenergia alkalmazásával összefüggő jogszabályokat.

Az atomenergia alkalmazása hatósági felügyeletének alapvető célkitűzése, hogy az atomenergia békés célú felhasználása semmilyen módon ne okozhasson kárt a személyekben és a környezetben, de a hatóság az indokoltnál nagyobb mértékben ne korlátozza a kockázatokkal járó létesítmények üzemeltetését, illetve tevékenységek folytatását. Az alapvető biztonsági célkitűzés minden létesítményre és tevékenységre, továbbá egy létesítmény vagy sugárforrás élettartamának minden szakaszára érvényes, beleértve létesítmény esetében a tervezést, a telephely kiválasztást, a létesítést, az üzembe helyezést és az üzemeltetést, valamint a leszerelést, az üzemén kívül helyezést és a bezárást, radioaktív hulladék-tárolók esetén a lezárást követő időszakot, radioaktív anyagok alkalmazása esetén a szóban forgó tevékenységekhez kapcsolódó szállítást és a radioaktív hulladék kezelését, míg ionizáló sugárzást kibocsátó berendezések esetén azok üzemeltetését és karbantartását.

Az OAH a jogszabályi követelmények teljesítésének módját az atomenergia alkalmazóival egyeztetett módon, világos és egyértelmű ajánlásokat tartalmazó útmutatókban fejti ki, azokat az érintettekhez eljuttatja és a társadalom minden tagja számára hozzáférhetővé teszi. Az atomenergia alkalmazásához kapcsolódó nukleáris biztonsági, védettségi és non-proliferációs követelmények teljesítésének módjára vonatkozó útmutatókat az OAH főigazgatója adja ki.

Az útmutatók alkalmazása előtt mindig győződjön meg arról, hogy a legújabb, érvényes kiadást használja! Az érvényes útmutatókat az OAH honlapjáról (www.oah.hu) töltheti le.

ELŐSZÓ

Az 1996. évi CXVI. törvény (a továbbiakban: Atv.) felhatalmazást ad a Kormány számára, hogy a nemzetközi szerződésekkel összhangban, rendeletben szabályozza a nukleáris anyagok nyilvántartásával és ellenőrzésének szabályaival összefüggő eljárási szabályokat, továbbá felhatalmazza az OAH-t felügyelő minisztert, hogy rendeletben szabályozza a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályait, a kapcsolódó adatszolgáltatás szabályait, a nyilvántartás adatait érintő változásokkal kapcsolatos bejelentési és értesítési kötelezettségeket, az előírt adatszolgáltatás elmaradásának következményeit, a nukleáris anyagokkal kapcsolatos telephely kijelölés és az ezzel kapcsolatos hatósági feladatok szabályait.

Az Országos Atomenergia Hivatal nukleáris energiával kapcsolatos európai uniós, valamint nemzetközi kötelezettségekkel összefüggő feladatköréről, az Országos Atomenergia Hivatal hatósági eljárásaiban közreműködő szakhatóságok kijelöléséről, a kiszabható bírság mértékéről, valamint az Országos Atomenergia Hivatal munkáját segítő tudományos tanácsról szóló 112/2011. (VII. 4.) Korm. rendelet, és a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló 7/2007. (III. 6.) IRM rendelet összhangban van hazánk nemzetközi és európai uniós kötelezettség vállalásaival, melyek a következők:

- Az Európai Unió Bizottságának az Euratom biztosítéki rendelkezéseinek alkalmazásáról szóló 302/2005/Euratom Rendelete.
- A nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés III. cikk (1) és (4) bekezdésének végrehajtásáról szóló biztosítéki megállapodás és jegyzőkönyv (továbbiakban: Biztosítéki Egyezmény), valamint a megállapodáshoz csatolt kiegészítő jegyzőkönyv (továbbiakban Kiegészítő Jegyzőkönyv) kihirdetéséről szóló 2006. évi LXXXII. törvény.
- A nukleáris anyagok nyilvántartási és ellenőrzési rendszerének nukleáris létesítmények üzemeltetői általi alkalmazásáról szóló Bizottsági ajánlás (2009.2.11.).

A nemzetközi szerződésekben vállalt, a nukleáris anyagok és nukleáris anyagokkal kapcsolatos tevékenységek ellenőrzésére vonatkozó kötelezettségek teljesítése a nukleáris anyagok átfogó ellenőrzés alatt tartásával valósul meg. Az átfogó ellenőrzés a hatékony biztosítéki rendszer megvalósításával, a biztosítéki ellenőrzés teljes eszközrendszerének folyamatos alkalmazásával teljesül.

A jogszabályokban meghatározott követelmények teljesítésére a hatóság ajánlásokat fogalmazhat meg, amelyeket útmutatók formájában ad ki és az OAH

honlapján közzétesz. Jelen útmutató az engedélyesek önkéntes alávetésével érvényesül, nem tartalmaz általánosan kötelező érvényű normákat.

A hatósági felügyeleti tevékenységhez kapcsolódó engedélyezési és ellenőrzési eljárások gyors és akadálymentes lefolytatásának érdekében az OAH az engedélyeseket az útmutatókban foglalt ajánlások minél teljesebb követésére ösztönzi.

Az útmutatókban foglaltaktól eltérő módszerek alkalmazása esetén az OAH az alkalmazott módszer helyességét, megfelelőségét és teljes körűségét részleteiben vizsgálja, ami hosszabb ügyintézési idővel, külső szakértő igénybevételével és további költségekkel járhat. Ha az engedélyes által választott módszer eltér az útmutató által ajánlottól, az eltérést indokolnia kell.

Az útmutatók felülvizsgálata az OAH által meghatározott időszakonként, vagy az engedélyesek javaslatára soron kívül történik.

A fenti szabályozást kiegészítik az engedélyesek, illetve más, a nukleáris energia alkalmazásában közreműködő szervezetek (tervezők, gyártók stb.) belső szabályozási dokumentumai, amelyeket az irányítási rendszerükkel összhangban készítenek.

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS	8
1.1. Az útmutató tárgya és célja	8
1.2. Vonatkozó jogszabályok és előírások	8
2. MEGHATÁROZÁSOK	10
3. AZ ÚTMUTATÓ AJÁNLÁSAI	10
3.1. Az útmutató hatálya	11
3.2. Általános ajánlások	12
3.2.1. Biztosítéki alapkövetelmények	12
3.2.2. Kapcsolattartás a hatósággal	12
3.3. Értelmező rendelkezések	13
4. NUKLEÁRIS ANYAGOK NYILVÁNTARTÁSA	14
4.1. Központi nyilvántartás	14
4.2. Helyi nyilvántartás	18
4.2.1. Nyilvántartási egység	18
4.2.2. Helyi nyilvántartás vezetése	19
4.2.2.1. <i>Nyitó leltár</i>	19
4.2.2.2. <i>Készletváltozások bejegyzése</i>	20
4.2.2.3. <i>Leltárfelvétel</i>	21
4.2.3. Jelentési rendszer	22
4.2.3.1. <i>Készletváltozások jelentése</i>	22
4.2.3.2. <i>Felvilágosítás, magyarázat a hatóság részére</i>	22
4.2.4. Üzemeltetési feljegyzések	22
4.2.5. Önálló anyagmérleg-körzetet alkotó, illetve önálló nukleárisanyag-nyilvántartás vezetésére kötelezett szervezetek	25
4.2.6. Önálló anyagmérleg-körzetet nem alkotó, nukleárisanyag-nyilvántartás vezetésére kötelezett szervezetek	25
4.2.7. Hibás jelentések kezelése	27
4.2.8. Szállításokkal kapcsolatos értesítések	28
4.2.9. Felelősség	30
5. ADATSZOLGÁLTATÁS	32
5.1. Létesítményi adatok	32
5.2. Az előzetes adatszolgáltatás	33
5.2.1. Létesítmények	33
5.3. Párhuzamos, egyidejű adatszolgáltatás	35
5.4. Kiegészítő Jegyzőkönyv 2. cikk (a) (iii) szerinti adatszolgáltatás	35
5.5. Alapüzemanyagokra vonatkozó és Kiegészítő Jegyzőkönyv II. melléklet szerinti adatszolgáltatás	39

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

5.5.1. Készletek	39
5.5.2. Export	39
5.5.3. Import	40
5.5.4. Általános előírások	41
5.6. Érctermelők, nukleárishulladék-kezelők adatszolgáltatása	42
5.6.1. Érctermelők	42
5.6.2. Nukleárishulladék-kezelők	43
5.7. Uránbánya és uránércdúsító üzemek adatszolgáltatása	45
5.8. Közepes és nagy aktivitású, nukleáris anyagot tartalmazó radioaktív hulladék-tárolók és -feldolgozók adatszolgáltatása	46
5.9. Kutatási és fejlesztési tevékenységet végzők adatszolgáltatása	48
5.9.1. Aktuális K+F és gyártási tevékenységek	48
5.9.2. Távlati K+F tervek	52
5.10. Adatszolgáltatásra, jelentéstételre kötelezés	53
5.11. Mentességek	54
5.12. Azonnali jelentéstételi kötelezettség	56
5.13. Rendkívüli adatszolgáltatás kérése	57
6. NUKLEÁRIS ANYAGOK ÉS NUKLEÁRIS ANYAGOKKAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉGEK FELÜGYELETE	57
6.1. Biztosítéki nyilvántartásba vételi eljárások	58
6.1.1. Első biztosítéki nyilvántartásba vétel	59
6.1.2. Átalakítási biztosítéki nyilvántartásba vétel	62
6.1.3. Szállítási biztosítéki nyilvántartásba vétel	64
6.1.4. Felmentési biztosítéki nyilvántartásba vétel	65
6.2. Nemzetközi szervezetekkel való együttműködés	65
6.3. Önálló hatósági helyszíni ellenőrzés	65
6.4. Nemzetközi helyszíni ellenőrzés	67
6.5. Az ellenőrök jogai, az ellenőrzött szervezet kötelességei	70
7. MELLÉKLETEK	72
7.1. Kitöltött mintaformák	72
7.1.1. Készletváltozási jelentés	72
7.1.2. Adagonkénti leltárjelentés	72
7.2. Jelentési kódok a nukleárisanyag-jelentésekhez	74
7.2.1. Készletváltozási (IC) kódok	74
7.2.2. Anyagleíró kódok (4 jegyű kód, amelyből 2 anyagforma-kód, 1 anyagtárolótartály-kód, 1 anyagállapot-kód)	79
7.2.3. ELEM-KATEGÓRIA	80
7.2.4. Magyarázó megjegyzések a nukleáris anyagjelentésekhez	80

1. BEVEZETÉS

1.1. Az útmutató tárgya és célja

Az útmutató ajánlásokat tartalmaz a 2006. évi LXXXII. törvényben, a 112/2011. (VII. 4.) Korm. rendeletben (továbbiakban: Korm. rendelet) valamint a 7/2007. (III. 6.) IRM rendeletben (továbbiakban: IRM rendelet) rögzített előírások teljesítésére, ajánlásokat adva az azokban rögzített követelmények végrehajtására vonatkozóan a nukleáris biztonsági szempontok figyelembevételével.

A tárgyi útmutató a nukleáris anyaggal rendelkező vagy adatszolgáltatásra kötelezett szervezeteket kívánja segíteni a jelenleg hatályos Korm. rendelet és IRM rendelet szerinti előírások teljesítésében úgy, hogy az egyes paragrafusokat további, a követelmények értelmezését és azok teljesítését könnyebbé tevő magyarázatokkal látja el. (A könnyebb eligazodás érdekében az anyagban a vonatkozó jogszabályok szövegét dőlt betűvel emeltük ki.)

Hazánkban a nukleáris anyagok felhasználói között vannak nukleáris létesítmények, de olyan szervezetek, cégek is, amelyek „csak” kis mennyiségű nukleáris anyagot tartalmazó készítményt (pl. sugárforrás, szegényített urán árnyékolás, stb.) használnak tevékenységük során. Emiatt a hatóság a differenciált (a szervezet méretéhez, a birtokolt nukleáris anyagok mennyiségéhez) igazodó megközelítés alkalmazására törekedett, azaz olyan követelményeket írt elő, amelyek minden engedélyes számára differenciáltan, de teljesítendőek és teljesíthetőek.

1.2. Vonatkozó jogszabályok és előírások

- a) az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény (a továbbiakban Atv.)
- b) 1970. évi 12. törvényerejű rendelet az Egyesült Nemzetek Szervezete Közgyűlésének XXII. ülészakán, 1968. június 12-én elhatározott, a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés kihirdetéséről
- c) a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés III. cikk (1) és (4) bekezdésének végrehajtásáról szóló biztosítéki megállapodás és jegyzőkönyv (továbbiakban: Biztosítéki Egyezmény), valamint a megállapodáshoz csatolt kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről (továbbiakban Kiegészítő Jegyzőkönyv) szóló 2006. évi LXXXII. törvény

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

- d) az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Illetéktörvény)
- e) az Országos Atomenergia Hivatal nukleáris energiával kapcsolatos európai uniós, valamint nemzetközi kötelezettségekkel összefüggő feladatköréről, az Országos Atomenergia Hivatal hatósági eljárásaiban közreműködő szakhatóságok kijelöléséről, a kiszabható bírság mértékéről, valamint az Országos Atomenergia Hivatal munkáját segítő tudományos tanácsról szóló 112/2011. (VII. 4.) Korm. rendelet
- f) a nukleáris és nukleáris kettős felhasználású termékek nemzetközi forgalmának szabályozásáról szóló 144/2011 (VII:27.) Korm. rendelet az 1957. március 25-én Rómában kelt az Európai Atomenergia-közösség létrehozásáról szóló Szerződés
- g) az Európai Unió Bizottságának az Euratom biztosítéki rendelkezéseinek alkalmazásáról szóló 302/2005/Euratom-rendelete

2. MEGHATÁROZÁSOK

Az útmutató az Atv. 2. §-ában, és az IRM rendeletben ismertetett meghatározásokat alkalmazza.

3. AZ ÚTMUTATÓ AJÁNLÁSAI

A biztosítéki rendszer alapvető célja, hogy megelőzze a nukleáris anyagok nem békés célú felhasználását vagy időben felismerje annak szándékát, azaz:

- a) a nukleáris anyagok nyílt vagy álcázott eltérítését,
- b) a létesítménnyel, illetve annak technológiai folyamataival és berendezéseivel történő rejtett visszaélést,
- c) a nukleáris anyagok, illetve az azokhoz szükséges technológia előállítását célzó rejtett tevékenységeket.

A megelőzés létesítményi szinten a nukleáris fegyverkezés megakadályozását elősegítő – proliferációálló – műszaki megoldásokkal, a nukleáris anyagok szigorú nyilvántartásának megkövetelésével, adatszolgáltatási kötelezettségek előírásával és hatósági ellenőrzésével, így az eltérítés és/vagy visszaélés korai felismerésének nagy valószínűsége miatti elrettentéssel valósítható meg.

A felismerés nagy valószínűsége megfelelő biztosítéki rendszer alkalmazásával érhető el. Biztosítéki rendszerről beszélhetünk nemzetközi (NAÜ), regionális (közösségi) (Európai Bizottság, Energiaügyi Főigazgatóság, E Igazgatóság – Nukleáris ellenőrzés továbbiakban: Bizottság) és nemzeti szinten (OAH) is. Bár ezek a rendszerek egymástól nem különíthetők el és egymást támogatják, a célok és szereplők tekintetében azonban különbséget lehet tenni. Valamennyi rendszer alapját a létesítményi biztosítéki és az ennek megfelelő anyagmérleg-körzetek rendszere alkotja.

A nemzetközi biztosítéki rendszert azért hozták létre, hogy a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés (NPT) részes államai által vállalt kötelezettségek betartását ellenőrizni lehessen. Ez a kötelezettség a szerződések hatálya alá tartozó nukleáris anyagok és technológiák kizárólagos békés célú felhasználását jelenti. Ezen rendszerek célja tehát az államok ellenőrzése.

Az állam felelőssége és érdeke, hogy garantálja a kötelezettségek betartását a joghatósága alá tartozó területeken vagy az ellenőrzése alatt bárhol végzett tevékenységeknél. Előfordulhat, hogy nem állami szereplők végeznek rejtett tevékenységet/visszaélést az állam területén gazdasági haszonszerzés céljából. Ennek kiderülése ugyanúgy a kötelezettség megszegését jelenti,

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

mintha az állam saját maga követte volna el a rejtett tevékenységet. Ebből kifolyólag az állam saját céljainak megfelelő, független és hatékony biztosítéki rendszer kialakításában is érdekelt, amely egyben hatékonyan támogatja a nemzetközi biztosítéki rendszert. Az ilyen állami szintű biztosítéki rendszer tervezési alapját az adott állam nukleárisüzemanyag-ciklusában meglévő deklarált, lehetséges eltérítési, visszaélési valamint eltitkolt folyamatok és az üzemanyagcikluson kívüli eltitkolt tevékenységek olyan lehetséges kombinációi adják, amelyek elvezethetnek speciális nukleáris anyagok illegális előállításához (proliferációs forgatókönyvek).

A jelenlegi dokumentum a létesítményi szintű biztosítéki rendszerrel kapcsolatos olyan alapvető jogszabályi követelményeket foglalja össze, amelyeket már a tervezés során figyelembe kell venni.

3.1. Az útmutató hatálya

Az útmutató hatálya megegyezik az IRM rendelet 1. § (1) bekezdésében foglaltakkal:

IRM rendelet 1. § „(1) a) valamennyi természetes vagy jogi személyre, amely Magyarország területén, illetve joghatósága alatt vagy ellenőrzése mellett nukleáris anyagot birtokol, illetve azzal kapcsolatos bármely békés célú tevékenységet folytat beleértve a nukleáris anyagok gyártására, szétválasztására, újrafeldolgozására, tárolására vagy egyéb felhasználására szolgáló létesítmény vagy létesítményen kívüli helyszín létesítését (a továbbiakban: nukleáris anyaggal rendelkező szervezet);

b) valamennyi természetes vagy jogi személyre, valamint jogi személyiség nélküli gazdasági társaságra, amely Magyarország területén, illetve joghatósága alatt vagy ellenőrzése mellett a nukleáris üzemanyagciklussal összefüggő bármilyen tevékenységet folytat (a továbbiakban: adatszolgáltatásra kötelezett szervezet);

c) minden békés célú nukleáris tevékenységben alkalmazott nukleáris anyagra;

d) minden, a nukleáris üzemanyagciklussal összefüggő távlati tervezésre, kutatás-fejlesztési, gyártási és export-import tevékenységre, rendszerre, valamint telephelyre és azokhoz kapcsolódó helyszínekre.

(2) E rendelet szerinti helyi nyilvántartási kötelezettség hatálya nem terjed ki

a) az ország területén átszállított, továbbá a magyar tulajdonban lévő szállítóeszközön külföldi kiindulási és érkezési pontok között szállított nukleáris anyagra;

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

b) a közúti, vasúti, vízi és légi fuvarozást végző egyéni vállalkozókra és gazdálkodó szervezetekre a nukleáris anyagok szállítása vonatkozásában.”

3.2. Általános ajánlások

3.2.1. Biztosítéki alapkövetelmények

A biztosítéki (alap)követelmények az alábbiak:

- a) Minden nukleáris anyagnak és minden nukleáris anyaggal kapcsolatos tevékenységnek a tevékenység megkezdése előtt történő bejelentése és nyilvántartása.
- b) Minden nukleáris anyagra és minden nukleáris anyaggal kapcsolatos tevékenységre vonatkozó információ hitelességének biztosítása és igazolása (szállító adatai, üzemviteli adatok, mérési jegyzőkönyvek, stb.)
- c) A nemzetközi non-proliferációs rendszer számára adatszolgáltatással, a nemzetközi és nemzeti ellenőrzések feltételeinek biztosításával annak igazolása, hogy hazánkban nincsenek be nem jelentett nukleáris anyagok vagy nukleáris anyaggal kapcsolatos tevékenységek.

3.2.2. Kapcsolattartás a hatósággal

Adatszolgáltatás és jelentések benyújtása

Papír alapon:

Országos Atomenergia Hivatal

Sugárforrás Felügyeleti Főosztály (SFO), 1036 Budapest, Fényes Adolf utca 4.

Elektronikusan

- sg@haea.gov.hu
- A hatósági eljárást támogató elektronikus Dokumentációs Rendszeren (ATDR) keresztül

Nyilvántartásba vételi eljárásokra vonatkozó kérelmek benyújtása

Elektronikusan, az ATDR rendszeren keresztül:

Események bejelentése

Elektronikusan

sg@haea.gov.hu

Országos Atomenergia Hivatal

06 1 4364800

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

Mobiltelefonon:

OAH Biztosítéki Ügyeletes - 06 20 547-5656

Ellenőrzések lefolytatásával kapcsolatos ügyintézés munkaidőn kívül

Mobiltelefonon:

OAH Biztosítéki Ügyeletes - 06 20 547-5656

3.3. Értelmező rendelkezések

IRM rendelet 2. § „4. Biztosítéki rendszer: a nukleáris anyagok központi nyilvántartására kialakított nyilvántartásba vételi, felügyeleti (jelentéstételi és adatszolgáltatási), valamint helyszíni ellenőrzési rendszer.”

A „biztosítéki rendszer” kifejezés többször előfordul az útmutatóban, ezért az IRM rendelet szerinti meghatározását már az útmutató elején feltüntetjük. Az IRM rendelet további értelmező rendelkezéseit azonban azoknál a pontoknál tüntetjük fel, amelyekre vonatkoznak, meghagyva az IRM rendelet 2. §-a szerinti számozásukat.

IRM rendelet 3. § „A 2. §-ban foglaltak mellett, az e rendelet alkalmazása során az 1957. március 25-én Rómában kelt, az Európai Atomenergia-közösség létrehozásáról szóló Szerződés (továbbiakban Euratom Szerződés) 197. cikke, a Biztosítéki Egyezmény 98. cikke, a Kiegészítő Jegyzőkönyv 18. cikke, valamint az Euratom-rendelet 2. cikke szerinti meghatározásokat kell alkalmazni.”

4. NUKLEÁRIS ANYAGOK NYILVÁNTARTÁSA

4.1. Központi nyilvántartás

IRM rendelet 4. § „(2) A központi nyilvántartás célja Magyarország által a Biztosítéki Egyezményben és a Kiegészítő Jegyzőkönyvben vállalt, illetve a Magyar Köztársaság részére az Euratom Szerződésben és az Euratom-rendeletben előírt kötelezettségek teljesítése.”

Ez a rendelkezés magában foglalja, hogy a nukleáris anyagokról, valamint a nukleáris üzemanyagciklussal kapcsolatos tevékenységekről, telephelyekről központi nyilvántartást kell vezetni.

Az IRM rendelet 2. § értelmező rendelkezésében a nukleáris anyag definíciója a következő:

„15. Nukleáris anyagok:

a) a természetben előforduló izotópkeveréket tartalmazó urán, a 235 tömegszámú izotópban szegényített urán, a tórium; az előbbiek bármilyen fém, ötvözet, vegyület vagy koncentrátum formájában (a továbbiakban: alapüzemanyagok); minden más anyag, amely a fent nevezett anyagok közül egyet vagy többet az Európai Unió Tanácsa (a továbbiakban: a Tanács) az Európai Bizottság javaslata alapján minősített többséggel meghatározott koncentrációban tartalmaz;

b) a 233 tömegszámú urán, a 235 és 233 tömegszámú izotópban dúsított urán, a 239 tömegszámú plutónium, valamint az erőművi reaktor kiégett fűtőelemének plutóniumtartalma, az előbbiekben említett anyagok közül egyet vagy többet tartalmazó bármilyen anyag (a továbbiakban: különleges hasadó anyagok), ahol:

ba) a dúsítás jelenti az urán-233 és urán-235 izotóp összesített tömegének és az urán össztömegének arányát,

bb) a dúsított urán olyan uránt jelent, amelyben a dúsítás magasabb 0,72%-nál,

bc) a szegényített urán olyan uránt jelent, amelyben a dúsítás alacsonyabb 0,71%-nál,

bd) a természetes urán olyan uránt jelent, amelynek dúsítása megfelel a természetben található urán 0,71– 0,72%-os dúsításának,

be) magas dúsítású urán az U-235 izotópban 20%-os vagy annál magasabb dúsítású urán;

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

c) mindazon anyagok, amelyeket a Tanács az Európai Bizottság javaslata alapján minősített többséggel egyéb hasadóanyagként határoz meg;

d) minden olyan érc, amely átlagos koncentrációban olyan anyagot tartalmaz, amelyből megfelelő kémiai és fizikai eljárással a fent meghatározott alapüzemanyagok nyerhetők ki; a fent említett átlagos koncentrációt az Európai Bizottság javaslata alapján a Tanács határozza meg minősített többséggel."

Az IRM rendelet 2. § értelmező rendelkezésében a nukleáris tevékenységre vonatkozó definíció a következő:

„21. Nukleáris tevékenység: e rendelet hatálya alá tartozó nukleáris anyag birtoklása, előállítása, termelése, tárolása, felhasználása, átalakítása, belföldi forgalmazása, exportja, importja, átmeneti, valamint végleges elhelyezése.

Az IRM rendelet 2. § értelmező rendelkezésében a nukleárisüzemanyag-ciklussal kapcsolatos tevékenység definíciója a következő:

„22. Nukleáris üzemanyagciklussal összefüggő kutatási és fejlesztési tevékenység”: olyan tevékenységek, amelyek kifejezetten az alábbiakban felsorolt bármilyen eljárási vagy rendszerfejlesztési kérdésre vonatkoznak:

a) nukleáris anyag konverziója;

b) nukleáris anyag dúsítása;

c) nukleáris üzemanyag gyártása;

d) atomreaktorok fejlesztése;

e) kritikus rendszerek fejlesztése;

f) nukleáris üzemanyag újrafeldolgozása;

g) közepes vagy nagy aktivitású, plutóniumot, nagydúsítású uránt vagy U-233-at tartalmazó hulladékok feldolgozása (kivéve a tárolást, vagy végső elhelyezést szolgáló átcsomagolást vagy előkezelést, amely nem jár vegyi elemek szétválasztásával),

nem terjednek ki azonban az elméleti vagy a tudományos alapkutatásra, illetve a radioizotópok ipari, orvosi, vízügyi és mezőgazdasági alkalmazásaival, valamint az egészségre és környezetre gyakorolt hatásokkal és a továbbfejlesztett karbantartással foglalkozó kutatásra és fejlesztésre."

(3) A központi nyilvántartás rendszerének kialakítása és a nyilvántartás vezetése, valamint a (2) bekezdés szerinti köztelezettek teljesítésének biztosítása a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága feladata."

Az IRM rendelet 2. § értelmező rendelkezésében a nukleáris és radioaktív anyagok hatóságának definíciója a következő:

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

„20. Nukleáris és radioaktív anyagok hatósága: az Országos Atomenergia Hivatal.”

IRM rendelet 4. §: „(4) A központi nyilvántartásba bejegyzés az 1.§ (1) bekezdésének a) és b) pontjai szerinti szervezetek adatközlő jelentése alapján történik.

A Korm. rendelet 5/C § alapján az OAH a birtokába jutott adatokat kizárólag a Biztosítéki Egyezményben valamint Kiegészítő Jegyzőkönyvben vállalt, illetve az Euratom Szerződésben és az Euratom rendeletben előírt kötelezettségek teljesítése, illetve céljára használhatja fel.

IRM rendelet 4. § „(7) A nukleáris anyagok központi nyilvántartási rendszere az Euratom-rendelet alapján meghatározott anyagmérleg-körzetek hálózatán alapul. Azok a létesítmények, illetve létesítményen kívüli telephelyek, amelyek nem képeznek önálló anyagmérleg-körzetet, a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága által kijelölt anyagmérleg-körzetnek jelentenek.”

Az IRM rendelet 2. § értelmező rendelkezésében az „anyagmérleg-körzet” definíciója a következő:

„3. Anyagmérleg-körzet: egy létesítményen belüli vagy azon kívüli terület, ahol:

a) a nukleáris anyag mennyisége minden egyes anyagmérleg-körzeti ki- vagy beszállítás esetében meghatározható,

b) a nukleáris anyag tényleges leltárát az előírt eljárások szerint, szükség esetén meg lehet határozni, annak érdekében, hogy az anyagmérleget meg lehessen állapítani a biztosítéki intézkedések céljára.”

Az IRM rendelet 2. § értelmező rendelkezésében a létesítmény definíciója a következő:

„9. Létesítmény:

a) atomreaktor, atomfűtőmű, kritikus rendszer, konvertáló üzem, üzemanyag gyártó üzem, újrafeldolgozó üzem (reprocesszáló), izotópszétválasztó üzem vagy elkülönített tároló létesítmény;

b) bármely olyan telephely, ahol nukleáris anyagot rendszeresen egy effektív kilogrammnál nagyobb mennyiségben használnak fel.”

Az IRM rendelet 2. § értelmező rendelkezésében a létesítményen kívüli helyszín definíciója a következő:

„10. Létesítményen kívüli helyszín: minden olyan létesítménynek nem minősülő üzem, helyszín ahol legfeljebb egy effektív kilogramm nukleáris anyagot használnak.”

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

Korm. rendelet 5/C § „(2) A nukleáris anyagokat adagonként kell nyilvántartani. Az adagok elnevezését az OAH határozza meg.”

A hatóság általánosan elfogadja a szállító által használt adagelnevezéseket. A központi nyilvántartásban már nyilvántartott adagelnevezés újbóli előfordulása esetén a hatóság határozza meg az adag elnevezését.

A hatóságtól kell adagnevet kérni abban az esetben is, ha a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet véletlenszerűen olyan nukleáris anyagot talál, amely addig nem szerepelt a létesítmény vagy létesítményen kívüli helyszín nukleárisanyag-nyilvántartásában.

Az Atomsorompó Szerződésből származó kötelezettség teljesítése megköveteli, hogy Magyarország fenntartsa és működtessen egy központi nukleárisanyag-nyilvántartási és -ellenőrzési rendszert. Ez a nyilvántartási rendszer megfelel azoknak a jogi, műszaki és szervezeti intézkedéseknek, amelyek nemzeti és nemzetközi célkitűzései a következők.

Nemzeti szintű célkitűzése az, hogy nyilvántartásba és ellenőrzés alá kerüljön minden, az országban található nukleáris anyag, elősegítve ezzel a nukleáris anyag elvesztésének, illetéktelen használatának felismerését. Nemzetközi szintű célkitűzése pedig az, hogy megfelelő alapot biztosítson az Atomsorompó-rendszer végrehajtását szolgáló nemzetközi biztosítéki rendszer teljesítésére.

A központi nyilvántartó rendszer feladata, hogy olyan szigorú követelményeknek megfelelő nyilvántartást vezessen, amely alapján és segítségével a különböző nemzetközi non-proliferációs rendszerekből származó feladatokat is el tudja végezni.

A központi nyilvántartásból megállapítható, hogy az egyes anyagmérleg-körzetekbe milyen nukleáris anyaggal rendelkező szervezetek tartoznak. Megállapítható továbbá az anyagmérleg-körzetekben található nukleáris anyag készlete és követhető a nukleáris anyag anyagmérleg-körzetek közötti áramlása.

A központi nyilvántartás számára a nukleáris anyaggal rendelkező és az adatszolgáltatásra kötelezett szervezetek szolgáltatják az adatokat. Fontos ezért, hogy a létesítmények nyilvántartó rendszere megfeleljen a központi nyilvántartó rendszer e rendelet szerinti követelményeinek. A központi nyilvántartásba adat bejegyzése csak a fenti szervezetek adatszolgáltatása alapján történik.

4.2. Helyi nyilvántartás

IRM rendelet 5. § „(1) A nukleáris anyaggal rendelkező szervezet a rendelkezése alá eső nukleáris anyagokról helyi nyilvántartást vezet. A helyi nyilvántartásnak meg kell felelnie a Biztosítéki Egyezményben foglalt követelményeknek.

(2) Az a szervezet, amelyik helyi nyilvántartás vezetésének kötelezettségével járó tevékenységbe kezd, vagy az a szervezet, amelyik a helyi nyilvántartás vezetésének kötelezettsége alól a Biztosítéki Egyezmény 36. vagy 37. cikke alapján fel volt mentve és a felmentésre alapot adó ok megszűnik, köteles leltárt felvenni, valamint a tevékenység megkezdését, illetve a felmentés alapjául szolgáló ok megszűnését követő 15 napon belül helyi nyilvántartást kialakítani.”

Az IRM rendelet alapján helyi nukleárisanyag-nyilvántartás vezetésére kötelezett valamennyi természetes vagy jogi személy, valamint jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, amely nukleáris anyagot birtokol, illetve azzal kapcsolatos békés célú tevékenységet végez.

4.2.1. Nyilvántartási egység

Az IRM rendelet 2. § értelmező rendelkezésében a nyilvántartással kapcsolatos definíciók:

„1. Adag: az ömlesztett formában, vagy különálló tételekben megjelenő nukleáris anyagnak az a mérési kulcspontokon nyilvántartási egységként kezelt mennyisége, amelyre az előírás vagy a mérés szerint egyetlen összetételi és mennyiségi adat vonatkozik.”

A nyilvántartási egység tehát az adag.

Az adag lehet pl.

- egy vagy több azonos specifikációjú

- fűtőelem vagy
- fűtőelem-kazetta vagy
- nukleáris anyagot tartalmazó (pl. Pu-Be) forrás, amely Pu-239-et tartalmaz
- adott mennyiségű, azonos minőségű vegyület (ömlesztett anyagok)

„2. Adag adatai: a nukleáris anyag minden egyes alkotóelemének a teljes tömege, valamint a plutónium és az urán esetében az izotóp-összetétel is. A nyilvántartás egységei a következők:

a) a plutónium tartalom grammban;

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

b) a teljes uránmennyiség grammban, valamint az urán-235 és az urán-233 együttes mennyisége az ezen izotópokban dúsított urán esetében grammban;

c) a tórium, a természetes urán vagy a szegényített urán mennyisége grammban.”

Az IRM rendelet 2. § értelmező rendelkezésében a mérési kulcspont definíciója a következő:

„14. Mérési kulcspont: ahol nukleáris anyag az anyagáramlás vagy a leltárkészlet meghatározása céljából mérhető formában található, ideértve az anyagmérleg-körzetek be- és kilépési, valamint tárolási pontjait is.”

4.2.2. Helyi nyilvántartás vezetése

A nyilvántartások valamennyi készletváltozásra és tényleges leltárkészletre vonatkozóan kimutatják a nukleáris anyag minden egyes adagja szerinti bontásban a következőket: az anyagazonosítás, az adagra vonatkozó adatok és a forrásadatok. A nyilvántartások számot adnak külön-külön az uránról, a tóriumról és a plutóniumról minden nukleárisanyag-adagban. Jelezni kell minden egyes készletváltozáskor annak időpontját, és amennyiben ez lehetséges, a származási anyagmérleg-körzetet és a fogadó anyagmérleg-körzetet, illetve az átvevőt.

Az IRM rendelet 2. § értelmező rendelkezésében a forrásadat definíciója a következő:

„6. Forrás adatok: mérések vagy hitelesítések során feljegyzett vagy empirikus összefüggések származtatására használt adatok, amelyek a nukleáris anyagot meghatározzák és az adag adatait megadják. Forrásadatok például a vegyületsúlyok, az elemek mennyiségének meghatározására szolgáló átszámítási tényezők, a fajsúly, az elemkoncentráció, az izotóparány, a térfogat- és nyomásmérési értékek közötti összefüggés, valamint a termelt plutónium és a fejlesztett energia közötti összefüggés.”

4.2.2.1. Nyitó leltár

IRM rendelet 5. § „(3) A helyi nyilvántartás megkezdése leltározási eljárás alapján történik (nyitójelentés) oly módon, hogy a nukleáris anyag adagokban kifejezett mennyiségét mért vagy levezetett értékek alapján tartalmazza (fizikai leltári készlet). A jelentések céljára az adagon belüli egyedi tételeket össze kell adni még a legközelebbi egységre történő adatkerékítés előtt.”

A jelentések elkészítéséhez használt nyilvántartások alapját képező mérési rendszer megfelel a legújabb nemzetközi szabványoknak, vagy minőségileg egyenértékű azokkal. A jelentések elkészítéséhez használt mérési és

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

számítási rendszert a hazai és nemzetközi hatóságokkal előzetesen egyeztetik.

A jelentések céljára az adagon belüli egyedi tételeket össze kell adni még a legközelebbi egységre történő adatkerekítés előtt.

A helyi nyilvántartás megkezdése leltári eljárással kezdődik. A nyitó leltár elkészítésére az IRM rendelet 1. mellékletének 2. sz. adatlapja szolgál, lehetőség szerint elektronikus formában. A nyitóleltár mért vagy származtatott értékek alapján tartalmazza a nukleáris anyag adagokban kifejezett mennyiségét. Amennyiben egy adagon belül több tétel van, az adagon belüli egyedi tételek tömegének összegét kerekítjük a legközelebbi egységre.

A leltárjelentés tartalmazza minimálisan a nukleáris anyagok mérési kulcspontok szerinti helyét, az adag nevét, a tárgyak számát az adagban, az adagleíró kódot, a nukleáris anyag tömegét, dúsított urán esetén a hasadó anyag tömegét.

A nyitó leltár felvételét megelőzően a nukleáris anyag beszerzését tervező szervezetnek be kell nyújtania a hatósághoz az első biztosítéki nyilvántartásba vételi kérelmét. A kérelem benyújtását követően – amennyiben minden adat rendelkezésre áll – a hatóság a szervezetet első biztosítéki nyilvántartásba veszi.

4.2.2.2. Készletváltozások bejegyzése

IRM rendelet 5. § „(4) A nyilvántartásokba adatot bejegyezni csak üzemeltetési feljegyzések és egyéb bizonylatok alapján szabad.”

A nyitó leltárt követően a helyi nyilvántartásba minden készletváltozást bejegyeznek. Ezek a készletváltozások az anyagmérleg-körzetben lévő nukleáris anyag készletében történő változást eredményező ki- és beszállítások, nukleáris átalakulások (plutóniumtermelődés, uránfogyás, véletlenszerű veszteség vagy nyereség).

A beérkező nukleáris anyagokat a szállító adatai alapján jegyzik be a nyilvántartásba. Amennyiben a nukleáris anyagot fogadó fél a későbbiekben a szállító által közölt tömegtől különbözően állapítja meg az anyag tömegét, akkor a különbözetet szállító/vevő különbözetként vezetik be a nyilvántartásba, amelynek dátuma a tömegmeghatározás napja.

A készletváltozást úgy jegyzik be a nyilvántartásba, hogy ezt követően bármikor meg lehessen állapítani a könyvelési készletet, ahol a könyvelési készlet az anyagmérleg-körzetben legutóbb felvett tényleges leltári készlet és

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

a tényleges leltárfelvétel óta bekövetkezett valamennyi készletváltozás algebrai összegét jelenti.

A helyi nyilvántartás tartalmaz minden mérési eredményt, amelyet a tényleges készlet meghatározásához használtak, továbbá minden kiigazítást és helyesbítést, amelyet készletváltozások, könyvelési készletek és tényleges készletek tekintetében végeztek.

Minden készletváltozás, illetőleg a tényleges készletek meghatározására szolgáló minden mérés esetén a nyilvántartás tartalmazza a kiinduló adatokat, és az anyag minden adagja tekintetében az anyag azonosítására szolgáló egyéb adatot.

Minden készletváltozás esetén a nyilvántartás tartalmazza a készletváltozás dátumát, és amennyiben be- vagy elszállítás történik, azoknak a szervezeteknek az adatait, ahonnan az anyag érkezett és ahová az anyag került.

Üzemeltetési feljegyzésnek és bizonylatnak a csak elektronikusan készült és tárolt dokumentumok is elfogadhatók

IRM rendelet 5. § „(5) A helyi nyilvántartást úgy kell vezetni, hogy abból bármikor megállapítható legyen a szervezet rendelkezése alá tartozó nukleáris anyagok minősége és mennyisége elemenként (urán, plutónium, tórium), valamint hasadóanyag tartalma.”

Urán esetén további kategóriákat kell használni és külön kell nyilvántartani a szegényített, a természetes, valamint az alacsony és a magas dúsítású uránt. Az alacsony dúsítású urán jelenti az U-235 izotópban 20%-nál alacsonyabb dúsítású uránt, a magas dúsítású urán pedig az U-235 izotópban 20%-os vagy annál magasabb dúsítású uránt;

IRM rendelet 5. § „(6) A helyi nyilvántartásba haladéktalanul, legkésőbb 3 napon belül be kell vezetni minden készletváltozást. A bejegyzésnek tartalmaznia kell a változás dátumát és indokát, valamint az átvevő, illetve az átadó megnevezését is.”

4.2.2.3. Leltárfelvétel

Korm. rendelet 5/c. § „(3) A Rendelet (IRM Rendelet) hatálya alá tartozó a nukleáris anyagokról évente, az OAH által meghatározott időpontban fizikai leltárt kell felvenni. A leltárfelvétel dátumáról az OAH 15 nappal a leltárfelvétele megelőzően írásban értesíti a nukleáris anyaggal rendelkező szervezetet.”

A leltárfelvétel dátumát a hatóság a nukleáris anyaggal rendelkező szervezettel és az Európai Bizottsággal egyetértésben állapítja meg. Az önálló anyagmérleg-körzetet képző létesítmények a náluk tervezett leltárfelvétel

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

dátumát minden év október 31-ig megküldik az Európai Bizottság számára, ezzel párhuzamosan pedig a hatósághoz is. A létesítményen kívüli helyszínek leltárfelvételének időpontjáról a hatóság tájékoztatja az Európai Bizottság illetékes főosztályát, szintén minden év október 31-ig. Az Európai Bizottság illetékes főosztálya a létesítményen kívüli helyszíneken végzendő leltár időpontját később véglegesíti a hatósággal egyeztetve.

4.2.3. Jelentési rendszer

4.2.3.1. Készletváltozások jelentése

IRM rendelet 5. § „(8) A készletváltozásokról legkésőbb a változást követő hónap 8. napjáig készletváltozási jelentést, a fizikai leltár eredményéről a leltár felvételét követő 15 munkanapon belül leltár- és anyagmérleg-jelentést kell küldeni a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága részére.”

A nukleáris és radioaktív anyagok hatósága a jelentés elkészítéséhez felhasznált és a jelentéshez kötelezően megküldendő dokumentumokat a létesítménnyel való konzultációt követően határozza meg. Ez alapján a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága kérheti, hogy:

- a) A jelentésekhez küldjék meg az azok elkészítéséhez használt dokumentumok másolatát.
- b) A készletváltozási jelentéshez a Biztosítéki Egyezmény szerinti magyarázó megjegyzést.

Amennyiben az anyagmérleg-jelentés leltárkülönbözetest mutat ki, meg kell határozni annak okát, és az eltérésről jelentést kell tenni a nukleáris és radioaktív anyagok hatóságának.

A készletváltozási jelentéseknél a magyarázó megjegyzést a kísérő levél tartalmazza. A magyarázó megjegyzés tartalmazza a létesítményben előforduló nem szokványos mozgásokat, pl. az esetleg előforduló baleseti vagy méretlen veszteségeket, azok okát és nagyságát, a végzett tevékenység leírását. Szintén a magyarázó megjegyzés tartalmazza a létesítményben nem szokványos ki- és beszállításokat (azok célját és pontos címzettjét), hiszen ezek az információk a kódolt készletváltozási jelentésből nem elérhetők.

4.2.3.2. Felvilágosítás, magyarázat a hatóság részére

Korm. rendelet 5/C. § (4) „A (3) bekezdéstől eltérően az OAH eseti, különleges jelentés megküldésére is kötelezheti a nukleáris anyaggal rendelkező szervezetet. Az OAH - szükség esetén - a jelentéstételi kötelezettség alá eső adatokon túl felvilágosítást, kiegészítést és magyarázatot kérhet a nukleáris anyaggal rendelkező szervezettől.”

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

A hatóság a hazai biztosítéki rendszer hatékony működtetése, valamint a nemzetközi egyezményből származó feladatai elvégzése érdekében eseti, különleges jelentés megküldésére is kötelezheti a nukleáris anyaggal rendelkező szervezetet.

4.2.4. Üzemeltetési feljegyzések

IRM rendelet 6. § „(2) A nukleáris anyaggal rendelkező szervezet a rendelkezése alá eső nukleáris anyagokkal kapcsolatos tevékenységéről üzemeltetési feljegyzéseket vezet. Az üzemeltetési feljegyzéseknek különösen az alábbiakra kell kiterjedniük:

- a) a nukleáris anyagok tárolási helye és módja;*
- b) a nukleáris anyagok alkalmazása, az alkalmazás helye és ideje;*
- c) a nukleáris anyagok mennyiségére vonatkozó mérési eljárások és a mérések eredményei;*
- d) a nukleáris anyag ellenőrizhetőségével és leltározásával kapcsolatos információk;*
- e) a behatárolással és megfigyeléssel kapcsolatos eszközök – különösen a pecsétek, kamerák – azonosító adatai, továbbá állapotuk megváltozásával, illetve a megfigyelő eszközök észleléseinek értelmezésével összefüggő bármilyen tevékenység, illetve esemény;”*

Az üzemeltetési feljegyzések tartalmazzák pl. az áramszüneteket, a szünetmentes betáp meghibásodását, amelyek azt eredményezhetik, hogy a megfigyelőrendszerek nem működnek, vagy az általuk rögzített felvételek rosszul vagy egyáltalán nem láthatóak.

Az üzemeltetési feljegyzésbe kerül be az az időpont, amikor a felszerelt kamerarendszerek valamilyen meghibásodását észlelte az operátor.

A pecsétek tervezett levételéről előzetes értesítés készül a hatóság számára. A pecsét tényleges levételéről feljegyzést készít az operátor, feltüntetve benne a pecsét levételét végző személy nevét, az időpontot (év, hó, nap, óra, perc) és az eltávolítás okát.

Feljegyzést készít az operátor, ha az ellenőrzési rendszer részét képező pecséteket hirtelen el kell távolítani. A feljegyzés tartalmazza a pecsét levételét végző személy nevét, az időpontot, (év, hó, nap, óra, perc), az eltávolítás okát. Ezt követően a hatóság haladéktalanul értesítést kap az eseményről.

A feljegyzés tartalmazza azokat a fűtőelemmozgásokat, pihentetőmedence-nyitásokat, -zárásokat, konténermozgásokat, nagyobb tárgyak

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

megfigyelőrendszer előtti mozgásait, amelyek segítséget nyújtanak a megfigyelőrendszer által készített felvételek kiértékelésekor.

IRM rendelet 6. § „(2) f) a 7. § (2) bekezdése alá tartozó nukleáris anyaggal rendelkező szervezetek kivételével, az aktuális naptári évre vonatkozó tervezett üzemeltetési program.”

Az Euratom-rendelet XI. melléklete alapján az üzemeltetési programnak lehetőség szerint ki kell térnie az elkövetkező két évben várható programokra, különösen a reaktorüzemeltetési programokra a tervezett leállásokkal, hulladékfeldolgozási kampányok várható ütemezésére (kivéve az átcsomagolásokat, vagy az elem-szétválasztás nélküli további kondicionálásokat), a tényleges leltárfelvételek időpontjaira, és várható időtartamukra.

Ezeket az információkat minden év október 31-ig kell megküldeni az Európai Bizottságnak és azzal párhuzamosan a hatóság számára.

Korm. rendelet 5/C. § „(5) A nukleáris anyagokról szóló nyilvántartás vezetéséhez felhasznált dokumentumokat, valamint az 5/D-5/H. §-ban meghatározott helyszíni ellenőrzések jegyzőkönyveit az üzemeltetési feljegyzések részének kell tekinteni.”

IRM rendelet 6. § „(4) A nyilvántartásokba és az üzemeltetési feljegyzésbe bevezetendő adatok meghatározására szolgáló eljárásokat és méréseket a hatályban lévő magyar, valamint az elfogadott nemzetközi szabványok, a mérőeszközökre vonatkozó mérésügyi jogszabályok, ezek hiányában a tudomány és technika legkorszerűbb eredményeinek figyelembevételével kell meghatározni.

(5) Amennyiben az üzemeltetési feljegyzés vezetésére kötelezett szervezet nem rendelkezik a (4) bekezdés szerinti eljárások és mérések lefolytatásához szükséges technikai és tudományos feltételekkel, kérelmére a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága segítséget nyújt azok kialakításában és bevezetésében.”

A hatóság konzultációt biztosít a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet számára, és segítséget nyújt a megfelelő hazai kutatóintézet kiválasztásához és a kapcsolatfelvételben.

IRM rendelet 6. § „(6) A nukleáris nyilvántartást vezető szervezetnek gondoskodnia kell a nyilvántartás és az üzemeltetési feljegyzések biztonságáról, az adatokhoz való illetéktelen hozzáférés megakadályozásáról.

(7) A nukleáris nyilvántartást és az üzemeltetési feljegyzéseket a nukleáris anyagnak a szervezet rendelkezése alól való kikerülését követő 5 évig meg kell őrizni.

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

(8) E rendelet vonatkozásában a Magyar Honvédség egyetlen helyi nyilvántartási egységet alkot."

4.2.5. Önálló anyagmérleg-körzetet alkotó, illetve önálló nukleárisanyag-nyilvántartás vezetésére kötelezett szervezetek

IRM rendelet 7. § „(1) Amennyiben a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet az Euratom-rendelet alapján önálló anyagmérleg-körzetet vagy anyagmérleg-körzeteket alkot, illetve az Euratom-rendelet alapján önálló nukleáris anyag nyilvántartás vezetésére, illetve az Európai Bizottság részére nukleáris anyag jelentés küldésére kötelezett,

a) az 5. § (1), (2), (3) és (6) bekezdései szerinti kötelezettségeknek az Euratom rendelet 7-9. cikke szerinti nyilvántartás, illetve üzemeltetési feljegyzések vezetésével kell, hogy eleget tegyen;

c) az 5. § (8) bekezdése szerinti jelentéstételi kötelezettségnek az Euratom-rendelet 10-14. cikke szerinti nukleárisanyag-jelentéseknek a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága számára történő egyidejű megküldésével kell, hogy eleget tegyen;

d) a 6. § (2) bekezdésének f) pontja szerinti üzemeltetési programot az Euratom-rendelet 5. cikke szerinti kell elkészítenie. Az üzemeltetési programot és annak minden változását az Európai Bizottsággal egy időben a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága részére is meg kell küldeni."

Korm. rendelet 5/C. §: (6) A (3) bekezdés szerinti fizikai leltár felvételének gyakoriságát és időpontját az OAH az Euratom rendelet 13. cikke szerinti leltározási kötelezettség figyelembevételével állapítja meg.

Az önálló anyagmérleg-körzetet képező nukleáris anyaggal rendelkező szervezet a készletváltozási jelentést, a fizikaileltár-kimutatást, illetve az anyagmérleg-jelentést az Euratom-rendelet szerinti formátumban, az Euratomhoz való benyújtással párhuzamosan, elektronikus úton juttatja el a hatóság számára.

4.2.6. Önálló anyagmérleg-körzetet nem alkotó, nukleárisanyag-nyilvántartás vezetésére kötelezett szervezetek

IRM rendelet 7. § „(2) Az (1) bekezdés alá nem tartozó nukleáris anyaggal rendelkező szervezet

a) az 5. § (1), (2) és (3) bekezdései szerinti nyilvántartási kötelezettségének az e rendelet 1. mellékletében található 1., 2. és 3. számú adatlapnak megfelelő nyilvántartás vezetésével tehet eleget;

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

b) az 5. § (8) bekezdése szerinti jelentési kötelezettségének az a) pont szerinti adatlapoknak a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága részére történő megküldésével tehet eleget;

c) a 6. § (2) bekezdésének f) pontja szerinti üzemeltetési programot nem köteles elkészíteni.”

Az önálló anyagmérleg-körzetet nem alkotó, de nukleárisanyag-nyilvántartás vezetésére kötelezett nukleáris anyaggal rendelkező szervezetek nukleárisanyag-jelentéseit a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága továbbítja az Európai Bizottság felelős igazgatósága számára.

Az önálló anyagmérleg-körzetet nem alkotó nukleáris anyaggal rendelkező szervezet a készletváltozási jelentést, a fizikaileltár-kimutatást, illetve az anyagmérleg jelentést az IRM rendelet 1. melléklete 1., 2., és 3. sz. adatlapja szerint lehetőleg elektronikus formátumban juttatja el a hatóság számára.

Az IRM rendelet 1. melléklete 1., 2., és 3. sz. adatlapjaihoz általánosan jelen útmutató 7. melléklete nyújt segítséget. Itt csak azt soroljuk fel, ami az önálló anyagmérleg-körzetet nem alkotó nukleáris anyaggal rendelkező szervezetre vonatkozik.

A „Létesítmény” oszlop a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet nevét tartalmazza.

Az „Anyagmérleg-körzet” oszlop tartalmazza a szervezet neve mellett az anyagmérleg-körzet és mérési kulcspontról kódját. Amennyiben a szervezet ezt nem ismeri, kérésére a hatóság írásban ad tájékoztatást a kitöltendő kódról.

A „...sz. oldal, összesen...” a jelentés aktuális oldalszámát, és a jelentés oldalainak össz-számát tartalmazza.

A „... sz. jelentés” oszlop a szervezet soron következő jelentésének sorszámát tartalmazza (a szervezetek a hatóság számára megküldött jelentéseket folyamatos számozással látják el).

A „feladó vagy címzett” oszlop beszállítás esetén a feladó, kiszállítást pedig a címzett anyagmérleg-körzetének kódját tartalmazza, amelyet célszerű előzetesen beszerezni mind a hazai, mind pedig a külföldi szállítótól. Amennyiben a szállító anyagmérleg-körzet kódjáról nincs információ, a szállító nevét egy lábjegyzet tünteti fel.

A „készletváltozás fajtája” oszlop a következőket tartalmazza:

- 1 Beszállítás (Európai Unión belüli és kívüli anyagmérleg-körzetből egyaránt)

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

2 Kiszállítás (Európai Unió belüli és kívüli anyagmérleg-körzetből egyaránt)

3 Minden egyéb készletváltozás

Az „adag száma vagy jele” oszlop tartalmazza az adag szállító által vagy a hatóság által adott nevét. A oszlop maximum nyolc számból vagy betűből álló nevet vagy jelet tartalmaz. A 2.1. pontban adott magyarázatnak megfelelően a hatóság általánosan elfogadja a szállító által használt adagelnevezéseket, csak a már nyilvántartott adagelnevezés újbóli előfordulása esetén határozza meg a hatóság az adag elnevezését, vagy amennyiben az hiányzik (pl. az anyag véletlenszerű megtalálását követően bekerül a nyilvántartásba, vagy pl. az adagot két külön adagba kell tenni).

A „tárgyak száma az adagban” oszlop tartalmazza az adagban levő tárgyak számát.

1. példa: egy adag tartalmazhat több darabból álló, ugyanazon összetételű és formájú nukleáris anyagot, pl. 3 db azonos dúsítású nukleáris üzemanyagpálcát. Amennyiben ezek az üzemanyagpálcák egy adagnév alatt szerepelnek, a „tárgyak száma az adagban” oszlop tartalma „3”.

2. példa: amennyiben azonos anyagleírású folyadékot, vagy port kívánunk nyilvántartásba venni, és azok több fiolában, üvegben, stb. lesznek tárolva, a tárgyak számának meghatározása többféleképpen lehetséges. Ha az adagnévvel ellátott nukleáris anyagot pl. 3 üvegben használjuk, akkor a tárgyak száma az adagban lehet „1”, így az anyagot egy egésznek tekintjük. Ha különböző időben kívánjuk felhasználni, akkor lehet „3” is.

4.2.7. Hibás jelentések kezelése

Korm. rendelet 5/C. § „(7) Ha az OAH a készletváltozási jelentés, a leltár- és anyagmérleg-jelentést a központi nyilvántartás adatai alapján hibásnak minősíti, a hiba okát tisztázni kell. Ha a jelentéstételre kötelezett szervezet észleli, hogy a közölt adatok nem felelnek meg a valóságnak, 5 napon belül kiigazítási, illetve helyesbítési jelentést készít.”

Hibás jelentés esetén a hatóság írásban jelzi a hibát a jelentéstevő szervezetnek és felszólítja a hiba kijavítására, illetve javító jelentés benyújtására.

IRM rendelet 8. § „(1) A 7. § (1) bekezdése alá nem tartozó nukleáris anyaggal rendelkező szervezetek vonatkozásában a nemzetközi nukleáris anyag jelentési kötelezettségeket a központi nukleáris anyag nyilvántartás alapján a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága teljesíti.”

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

Ily módon az önálló anyagmérleg-körzetet nem alkotó nukleáris anyaggal rendelkező szervezetek a nemzetközi nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségeiket kizárólag és közvetlenül a hatóság felé teljesítik, amely a szolgáltatott adatok és információk megfelelő feldolgozását és értékelését követően elvégzi a nemzetközi feladatokat.

4.2.8. Szállítással kapcsolatos értesítések

IRM rendelet 9. § „(1) Az 1 effektív kilogrammot meghaladó nukleáris anyagnak Magyarországról történő kiszállításáról az 1. melléklet 4. sz. adatlapja szerinti előzetes értesítést kell küldeni a nukleáris és radioaktív anyagok hatóságának.”

Az IRM rendelet 2. § értelmező rendelkezésében az „effektív kilogramm” definíciója a következő.

„5. Effektív kilogramm: a biztosítéki rendszerben alkalmazott mértékegység. Az effektív kilogrammot a következőképpen kell meghatározni:

- a) plutónium esetében – annak tömege kilogrammban;*
- b) 0,01 (1%) és annál magasabb dúsítású urán esetén – annak tömege kilogrammban, megszorozva a dúsítás négyzetével;*
- c) 0,01 (1%)-nál alacsonyabb, de 0,005 (0,5%)-nál magasabb dúsítású urán esetén – annak tömege kilogrammban, megszorozva 0,0001-del; és*
- d) 0,005 (0,5%) és annál alacsonyabb dúsítású szegényített (soványított) urán és tórium esetén – annak tömege kilogrammban, megszorozva 0,00005-del.”*

A szállítás dátuma minősített adat, ezért az adatlap a szállítás időpontjának megjelölése nélkül tölthető ki. A szállítás adatait, beleértve a szállítás dátumát is, a titkosügyműködés számára küldi meg a szállító fél.

IRM rendelet 9. § „(2) Amennyiben a nukleáris anyag több különálló szállítmányban való kiszállítása történik ugyanazon országba, és a szállítmányok mindegyike kevesebb 1 effektív kilogrammnál, de a teljes mennyiség várhatóan meg fogja haladni az 1 effektív kilogrammot tizenkét hónapos időtartamon belül, a szállításról az 1. melléklet 4. sz. adatlapja szerinti előzetes értesítést kell küldeni a nukleáris és radioaktív anyagok hatóságának.

(3) Ha az összes nukleáris anyagot egyszerre készítik elő kiszállításra, az értesítést nyolc munkanappal a nukleáris anyag ilyen előkészítése előtt; egyébként legalább nyolc munkanappal az egyes szállítmányok szállításra való előkészítése előtt kell megküldeni a nukleáris és radioaktív anyagok hatóságának.”

Amennyiben az előzetes értesítésben megadott kiszállítási, illetve kiszállítás előtti becsomagolási időpontban változás állt be, ezt haladéktalanul közölni

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

kell a hatósággal, megadva a módosított időpontokat, amennyiben azok ismeretesek.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a nukleáris anyag kiszállítását tervező, önálló anyagmérleg-körzetet alkotó szervezet az Euratom-rendelet alapján a szállításról szóló szerződés aláírása után, de minden esetben legalább nyolc munkanappal az anyag szállításra való előkészítését megelőzően köteles értesítést küldeni az Európai Bizottságnak. Ezt az értesítést párhuzamosan a hatóságnak is meg kell küldeni.

IRM rendelet 10. § „(1) Az 1 effektív kilogrammot meghaladó nukleáris anyag Magyarországra történő beszállításáról az 1. melléklet 5. sz. adatlapja szerinti előzetes értesítést kell küldeni a nukleáris és radioaktív anyagok hatóságának a nukleáris anyag kicsomagolása előtt legalább öt munkanappal.”

A szállítás dátuma minősített adat, ezért az adatlap a szállítás időpontjának megjelölése nélkül tölthető ki. A szállítás adatait, beleértve a szállítás dátumát is, a titkosüggyirat-kezelés számára küldi meg a fogadó fél.

Korm. rendelet 5/C. § „(8) Ha a nukleáris anyag több különálló szállítmányban való beszállítása történik ugyanazon országból, és a szállítmányok mindegyike kevesebb 1 effektív kilogrammnál, azonban összességük várhatóan meg fogja haladni az 1 effektív kilogrammot tizenkét hónapos időtartamon belül, a szállításról - a Rendelet2. szerinti - előzetes értesítést kell küldeni az OAH-nak legalább 5 munkanappal az első ilyen szállítmány kicsomagolása előtt. A további szállítmányokat vagy az elsővel egy időben kell jelezni, vagy mindegyiket külön legalább 5 munkanappal kicsomagolása előtt.”

Amennyiben az előzetes értesítésben megadott beszállítási, illetve kicsomagolási időpontban változás állt be, ezt haladéktalanul közölni kell a hatósággal, megadva a módosított időpontokat, amennyiben azok ismeretesek.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a nukleáris anyag beszállítását tervező, önálló anyagmérleg-körzetet alkotó szervezet az Euratom-rendelet alapján az anyag várható beérkezését annyival megelőzően (de legkésőbb az átvétel időpontjában) köteles értesítést küldeni, hogy az értesítés legalább öt munkanappal az anyag kicsomagolása előtt beérkezzen az Európai Bizottsághoz. Ezt az értesítést a hatóságnak is meg kell küldeni.

Korm. rendelet 5/C. § „(9) Legalább a (8) bekezdés szerinti előzetes értesítésben meghatározott kicsomagolási időt megelőző 24 órával az OAH írásban nyilatkozik a tervezett helyszíni ellenőrzésről.”

A hatóság csak abban az esetben küld értesítést, ha jelen kíván lenni a nukleáris anyag kicsomagolásánál.

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

Abban az esetben, ha a nukleárisanyag-szállítmány nem éri el az egy effektív kilogrammot, a Korm. rendelet szerinti előzetes értesítési kötelezettség nem áll fenn. A Korm. rendelet 5E. § (1) c) pontja szerinti szállítási biztosítéki nyilvántartásba vételre irányuló kérelmet azonban a kérelmezőnek be kell nyújtani az OAH számára, kivéve, ha a nukleáris anyag a nukleáris export-import engedélyezés alá tartozik.

Amennyiben a nukleáris anyag behozatala/kivitele a nukleáris és nukleáris kettős felhasználású termékek nemzetközi forgalmának szabályozásáról szóló 144/2011. (VII. 27.) Korm. rendelet alapján engedélyköteles, e rendelet 10. §-a értelmében a nukleáris termékek behozatala, kivitele és transzferje megtörténtét követő nyolc napon belül a magyarországi szerződő félnek írásban tájékoztatnia kell a hatóságot e tényről a termék megnevezése, mennyisége, a tervezett felhasználás helye, valamint a szállítás dátuma feltüntetésével.

IRM rendelet 11. § „(1) Nukleáris anyagot a könyvelési nyilvántartásra vonatkozó rendelkezések betartására közvetlenül elégséges adatszolgáltatás nélkül az országba nem szabad behozni.

(2) Nukleáris anyag áruként vagy más címen történő nemzetközi szállítására vonatkozó szerződésben utalni kell az (1) bekezdésben foglalt korlátozásra.

(3) Az 1 effektív kilogrammot meghaladó szállítmányt fogadó nukleáris anyaggal rendelkező szervezetnek a szállítmányról szóló szerződésben ki kell kötni, hogy a szállító fél egy hónappal a szállítmánynak a rendelkezési helyre való beérkezése előtt közölje a szállítmány fontosabb adatait és a beérkezés várható időpontját. Ezen adatokat az anyagot feladó, illetve fogadó hazai nukleáris anyaggal rendelkező szervezet haladéktalanul közli a nukleáris és radioaktív anyagok hatóságával.”

IRM rendelet 12. § „Amennyiben az utólagos mérések és ellenőrzések alapján a feladó által közölt specifikációk, illetőleg egyéb műszaki dokumentációban szereplő és jelentéstételi kötelezettség alá eső adatok tekintetében eltérés mutatkozik, azt a helyesbítésre és a kiigazításra vonatkozó rendelkezések szerint haladéktalanul jelenteni kell a nukleáris és radioaktív anyagok hatóságának.”

4.2.9. Felelősség

IRM rendelet 13. § „(1) A rendelet előírásainak betartásáért és a rendeletben előírt feladatok végrehajtásáért a szervezet vezetője felelős. A vezető gondoskodik arról, hogy a szervezeten belül egyértelműen meg legyenek határozva a rendelet végrehajtásával kapcsolatos felelősségi és hatáskörök. A vezetőségből kijelöl egy személyt, aki egyéb feladatai mellett felelős azért, hogy írásban biztosítsa a

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

vezetőt a biztosítéki rendszer rendeltetésszerű működtetéséről, és a működtetést garantáló belső eljárásrendek kialakításáról.

(2) A szervezet vezetője a rendeletben előírt feladatok végrehajtására biztosítéki felelőst jelölhet ki. A biztosítéki felelős személyét a belső szabályozó dokumentumokban rögzíteni kell."

A 13. § (1) pont szerinti rendelkezés összhangban van az Európai Bizottság ajánlásával a nukleáris anyagok nyilvántartási és ellenőrzési rendszerének nukleáris létesítmények üzemeltetői általi alkalmazásáról (2009.2.11.), mely előírja az alábbiakat.

Szervezeti felépítés és felelősségi körök

1. A felső vezetésnek gondoskodnia kell arról, hogy a szervezeten belül egyértelműen meg legyenek határozva a felelősségi és hatáskörök. A vezetőség tagjai közül ki kell jelölni egy személyt, aki egyéb feladatai mellett felelős azért, hogy írásban biztosítsa a vezérigazgatót a nukleáris anyagok nyilvántartási és ellenőrzési rendszerének (NMAC-rendszer) rendeltetésszerű működéséről.

2. A vezetőség feladataihoz és felelősségi köréhez tartoznak azok a szervezeti eljárások és kommunikációs minták is, amelyek:

- a) Információkat közvetítenek az NMAC teljesítményéről mind hierarchikusan, mind az egyes funkcionális felelősségi körökön keresztül.
- b) Kijelölik az NMAC szükség szerinti javításával kapcsolatos felelősségi köröket, ahol a javítás szükségességének megállapítása meghatározott kritériumokon alapul.
- c) Tájékoztatják az NMAC-ért felelős vezetőt az NMAC-kel kapcsolatos rendellenességekről.
- d) Biztosítják, hogy az NMAC tevékenységekben érintett személyzet megfelelő hatáskörökkel rendelkezzen.
- e) Garantálják a biztosítékokat érintő jogszabályi kötelezettségekkel kapcsolatos tudatosság kellő mértékét.

Ha a 13. § (2) pontja szerinti biztosítéki felelős nem kerül kijelölésre, akkor a hatóság a szervezet vezetőjét tekinti biztosítéki felelősnek.

5. ADATSZOLGÁLTATÁS

5.1. Létesítményi adatok

IRM rendelet 14. § „(1) A nukleáris anyaggal rendelkező szervezet a tevékenységével kapcsolatos alapvető műszaki jellemzőkről – a Biztosítéki Egyezmény 42-44. cikkében, valamint az Euratom rendelet 3-4. cikkében meghatározott követelményeknek megfelelő – előzetes adatszolgáltatást kell, hogy nyújtson a nukleáris és radioaktív anyagok hatásága részére. Az adatszolgáltatásnak a következőkre kell kiterjednie:

a) a szervezet neve, címe;

b) a tevékenység jellege, célja, az alkalmazott technológia, biztonsági és egészségügyi előírások;

c) a nukleáris anyag fajtája, mennyiség, helye, mozgása, kezelése;

d) a nukleáris anyag felügyeletére, nyilvántartására, ellenőrzésére vonatkozó információk;

e) a létesítmény nukleáris célú épületeinek műszaki adatai, az alkalmazott nukleáris célú berendezések műszaki adatai és technológiai paraméterei.

(2) Az (1) bekezdés szerinti adatokban beálló változásokat a nukleáris és radioaktív anyagok hatásága részére haladéktalanul írásban be kell jelenteni.”

A hazai biztosítéki rendszer hatékony működtetése érdekében a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet a tevékenységével kapcsolatos alapvető műszaki jellemzőkre vonatkozó információkat szolgáltat a hatóság számára. Ezeket az információkat mind a létesítmények, mind a létesítményen kívüli helyszínek szolgáltatják.

Az adatszolgáltatásnak a következőkre kell kiterjednie:

a) a szervezet neve, címe

b) a tevékenység jellege, célja, az alkalmazott technológia, biztonsági és egészségügyi előírások,

c) a nukleáris anyag fajtája, mennyisége, helye, mozgása, kezelése,

d) a nukleáris anyag felügyeletére, nyilvántartására, ellenőrzésére vonatkozó információk,

e) a létesítmény nukleáris célú épületeinek műszaki adatai, az alkalmazott nukleáris célú berendezések műszaki adatai és technológiai paraméterei,

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

Az adatokat az adatszolgáltatásra kötelezett az Euratom-rendelet I. mellékletében található, a létesítmény típusától függő adatlapon küldi meg a hatóság számára.

5.2. Az előzetes adatszolgáltatás

A létesítmények és a létesítményen kívüli helyszínek előzetesen is adatot szolgáltatnak a hatóság számára.

5.2.1. Létesítmények

IRM rendelet 15. § „(1) Új létesítmények esetén az alapvető műszaki jellemzőket a lehető legkorábban:

a) az építésről szóló döntés meghozatalakor vagy az építéshez szükséges felhatalmazás megadásakor, attól függően, hogy melyik történik előbb, illetve hatásvizsgálatköteles tevékenység esetén a környezetvédelmi engedély véglegesé válásakor;

b) a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló kormányrendelet szerinti létesítési engedély kérelem benyújtásakor,

d) a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló kormányrendelet szerinti üzembe helyezési engedély kérelem benyújtásakor;

e) az első biztosítéki nyilvántartásba vételre irányuló kérelem benyújtásakor;

f) az átalakítási biztosítéki nyilvántartásba vételre irányuló kérelem benyújtásakor

kell megadni.”

A nukleáris anyaggal rendelkező szervezet a tevékenységet szolgáló nukleáris létesítményről előzetesen adatot szolgáltat a hatóság számára. Az előzetes adatszolgáltatás időpontja a létesítmény építésének, illetve átalakításának különböző fázisaihoz kötött.

Ennek megfelelően előzetes adatszolgáltatást nyújt be:

- a) az építésről szóló döntés meghozatalakor, vagy
  - b) az építéshez szükséges felhatalmazás átadásakor
- attól függően, hogy melyik történik előbb.

Ezt követően további előzetes adatokat szolgáltat:

- c) a létesítési engedély benyújtásakor,

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

d) az üzembe helyezési engedély benyújtásakor.

A fenti időszakokban a létesítmény aktuális állapotát az Euratom-rendelet I. melléklete adatlapján nyújtja be az adatszolgáltatásra kötelezett olyan formában, ami lehetővé teszi a változtatások követését.

A létesítményi alapvető műszaki jellemzőkre vonatkozó előzetes adatszolgáltatás következő fázisa az, amikor a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet az első biztosítéki nyilvántartásba vételre vonatkozó kérelmét benyújtja a hatóság számára. Ebben a kérelemben – többek között – az alapvető műszaki jellemzőkre vonatkozó aktuális információkat nyújtja be a szervezet.

Nukleáris létesítmény esetén az első biztosítéki nyilvántartásba vételre vonatkozó kérelmet 7 hónappal a nukleáris anyag helyszínre való megérkezése előtt nyújtják be. Ez a kérelem – többek között – a létesítmény alapvető műszaki jellemzőire vonatkozó aktuális adatokat tartalmazza.

Új létesítmények esetében a létesítményi adatok megadásának határidejét a kiegészítő megállapodások határozzák meg, és az ilyen információkat a nukleáris anyagnak az új létesítménybe érkezését megelőzően, a lehető legkorábban meg kell adni (Az Euratom-rendelet értelmében új létesítmények alapvető műszaki jellemzőit a nukleáris anyag első szállítmányának várható megérkezése előtt legalább 200 nappal be kell jelenteni a Bizottságnak a 3. cikk (1) bekezdésének megfelelően). A nemzetközi kötelezettségek, valamint a hazai szabályozás céljával összhangban az adatszolgáltatási követelmények vonatkoznak olyan új létesítményekre is, amelyek még nem rendelkeznek nukleáris anyaggal. Az új (tervezett) létesítmények nukleáris biztosítékokkal összefüggő kötelezettségeit az Sg-2 számú OAH-útmutató – Új atomerőművi blokk biztosítéki (Safeguards) követelményeinek teljesítéséhez – foglalja össze.

Az alapvető műszaki jellemzőkben tervezett változtatásokat a létesítmények az átalakítás megkezdése előtt, az átalakítási biztosítéki nyilvántartásba vételre irányuló kérelemmel nyújtják be. A változtatás csak azt követően hajtható végre, ha a hatóság kiadta a változtatásról az átalakítási biztosítéki nyilvántartásba vételről szóló határozatát.

Amennyiben a létesítmény alapvető műszaki jellemzőiben előre nem tervezett változás áll be, erről a hatóságot haladéktalanul írásban kell értesíteni.

IRM rendelet 15. § „(1a) Az alapvető műszaki jellemzőkben, illetve az első biztosítéki nyilvántartási kérelemben megadott adatokban bekövetkezett

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

változásokat az (1) bekezdés f) pontjában foglalt kérelem benyújtásakor kell megadni.”

5.3. Párhuzamos, egyidejű adatszolgáltatás

IRM rendelet 16. § „(1) Amennyiben a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet az Euratom rendelet 3. cikkének (1) bekezdése alapján az Európai Bizottság részére adatszolgáltatásra kötelezett, akkor a 14. § szerinti adatszolgáltatási kötelezettségének úgy is eleget tehet, hogy az Európai Bizottság részére az Euratom rendelet I. mellékletének megfelelő adatszolgáltatást a nukleáris és radioaktív anyagok hatóságának egyidejűleg megküldi.

(2) Az (1) bekezdés alá nem tartozó nukleáris anyaggal rendelkező szervezet a 14. § szerinti adatokat 30 nappal a nukleáris anyaggal kapcsolatos tevékenység megkezdése, illetve a nukleáris anyagnak a helyszínre történő érkezése előtt kell, hogy a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága részére bejelentse.”

5.4. Kiegészítő Jegyzőkönyv 2. cikk (a) (iii) szerinti adatszolgáltatás

IRM rendelet 17. § „(1) A Kiegészítő Jegyzőkönyv 2. cikke a) pontjának iii. alpontjával kapcsolatos kötelezettség teljesítésére a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága a Közösséggel egyetértésben az Euratom rendelet 2. cikke (21) bekezdésének és 3. cikke (2) bekezdésének megfelelően a nukleáris anyagokkal kapcsolatos telephelyeket jelöl ki.

(2) Az (1) bekezdés szerinti jelentési kötelezettség teljesítéséhez szükséges információszolgáltatással kapcsolatos feladatok ellátásáért felelős – az Euratom rendelet 2. cikkének (22) bekezdése, illetve 3. cikkének (2) bekezdése szerinti – telephelyi képviselői feladatokat a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága látja el. A nukleáris és radioaktív anyagok hatósága a telephelyi képviselő feladatainak ellátására a telephelyhez tartozó szervezetektől adatszolgáltatást kérhet. Az érintett szervezet a nukleáris és radioaktív anyagok hatóság részére minden, a jelen rendelet hatálya alá tartozó nukleáris anyagokkal, valamint tevékenységgel kapcsolatos adatot köteles megadni. A vonatkozó adatok begyűjtéséért és a telephely általános ismertetésének az Európai Bizottság felé történő benyújtásáért a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága a felelős; a bejelentések helyességéért és teljességéért a felelősség a létesítményt építő vagy üzemeltető személyt vagy vállalkozást, a telephelyen lévő, nukleáris anyagot nem tartalmazó épületek tekintetében pedig a nukleáris és radioaktív anyagok hatóságát terheli.

(3) A telephelyi adatokat (földrajzi fekvés, térkép, helyszínrajz, a telephelyhez tartozó épületek, azok főbb műszaki adatai és a bennük folyó tevékenység) a 2.

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

melléklet 2. sz. adatlapján a nukleáris anyaggal rendelkező szervezetnek minden év február 15-ig meg kell küldeni a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága részére. A telephely térképét az adatlaphoz csatolni kell.”

Az IRM rendelet 2. § értelmező rendelkezésében a nukleáris létesítménnyel kapcsolatban az alábbi definíciók szerepelnek:

„11. Leállított létesítmény vagy leállított létesítményen kívüli helyszín: olyan telepített rendszer vagy helyszín, ahol az eredeti funkció szerinti műveleteket leállították, és ahonnan a nukleáris anyagot eltávolították, de amelyet még nem szereltek le.

12. Leszerelt létesítmény vagy leszerelt létesítményen kívüli helyszín: olyan rendszer vagy helyszín, amelyből a használatukhoz lényeges építményeket, illetve berendezéseket eltávolították, illetve ezeket műköedésre alkalmatlanná tették, úgy hogy az nem szolgálhat nukleáris anyag tárolására, és nem használható többé annak kezelésére, feldolgozására vagy alkalmazására.

24. Telephely: az a terület, amelyet az Európai Atomenergia-közösség (továbbiakban a Közösség) és Magyarország meghatározott

a) egy létesítmény, beleértve a leállított létesítményeket is vonatkozó létesítményi leírásában;

b) az olyan létesítményen kívüli helyszínekről adott megfelelő információkban, ahol rendszeresen használnak nukleáris anyagokat, beleértve a leállított létesítményen kívüli helyszíneket, ahol rendszeresen használtak nukleáris anyagokat (ide csak olyan helyszínek tartoznak, ahol forrókamrák vannak, vagy olyan műveleteket hajtottak végre, amelyek nukleáris anyagok konverziójához, dúsításához, üzemanyaggyártáshoz vagy újrafeldolgozáshoz kapcsolódtak);

c) a telephely fogalmába beletartozik minden olyan rendszer is, amely együtt van telepítve a létesítménnyel vagy helyszínnel, és amelynek rendeltetése alapvető szolgáltatások biztosítása vagy felhasználása, beleértve az alábbiakat: forrókamrák nukleáris anyagot nem tartalmazó besugárzott anyagok feldolgozására; berendezések nukleáris hulladék kezelésére, tárolására és végső elhelyezésére; valamint mindazok az épületek, amelyek kapcsolatosak a Kiegészítő Jegyzőkönyv I. sz. melléklete szerinti tevékenységekkel.

25. Telephelyi képviselő: Az Európai Unió Bizottságának az Euratom biztosítéki rendelkezéseinek alkalmazásáról szóló, 2005. február 8-i 302/2005/Euratom bizottsági rendelet (továbbiakban: Euratom rendelet) 3. cikk (2) bekezdésében meghatározott adatszolgáltatásra a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága által felelősnek kijelölt személy, vállalkozás vagy szervezet.”

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

A Kiegészítő Jegyzőkönyv szerinti feladatok teljesítése osztott hatáskör a 2006. évi LXXXII. törvény alapján. Ez azt jelenti, hogy a nukleáris anyagot magában foglaló nyilatkozattételi kötelezettségeket az Európai Bizottság, a nukleárisüzemanyag-ciklust érintő, de nukleáris anyagot nem tartalmazó nyilatkozatokat pedig a hatóság közvetlenül szolgáltatja a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (a továbbiakban NAÜ) felé. Ezen belül is van feladatmegosztás. A telephelyi leírásokat a hatóság szolgáltatja a Bizottság számára, mivel itt vannak olyan épületek, amelyek tartalmaznak nukleáris anyagot és vannak olyanok, amelyek nem tartalmaznak nukleáris anyagot.

A Kiegészítő Jegyzőkönyv szerinti telephelyi adatszolgáltatással kapcsolatos feladatok a telephely meghatározásával kezdődnek. A hatóság a Bizottsággal egyetértésben kijelöli az adatszolgáltatás alapját szolgáló telephelyeket. A telephelyek kijelöléséről a hatóság az érintetteket (tulajdonos, illetve üzemeltető) írásban tájékoztatja.

Az Euratom-rendelet 2. cikkének (22) bekezdése, illetve 3. cikkének (2) bekezdése szerinti telephelyi képviselői feladatokat az OAH látja el. A hatóság az általa kinevezett telephelyi képviselő személyéről írásban értesíti az adatszolgáltatót.

A telephely kijelölését követően a telephelyek megnevezik az adatszolgáltatásért felelős személyt, és erről értesítik a hatóságot. A telephelyi adatszolgáltatásért felelős személy (telephelyi felelős) megküldi az adatokat a hatóság által saját szervezetéből kinevezett telephelyi képviselő számára, és minden segítséget megad neki.

Ez az adatszolgáltatási kötelezettség elősegíti azt, hogy hazánk garanciákat szolgáltatson arra vonatkozóan, hogy nincsen olyan, a nukleáris létesítményekhez vagy a létesítményen kívüli helyszínekhez kapcsolódó be nem jelentett nukleáris anyag vagy tevékenység, amely hasznosítaná a meglévő humánerőforrást, technológiát, berendezéseket és szolgáltatásokat a nem bejelentett program elemeinek támogatására.

E nyilatkozat szerinti információ szolgál annak alapjául, hogy hiteles garanciát nyújtunk arra, nincs nem bejelentett nukleáris anyag vagy tevékenység a telephelyen. Ennek alapján kerül sor a létesítményekben és a létesítményen kívüli telephelyeken elvégzendő kiegészítő hozzáférések tervezésére és a hozzáférések során végzett eredmények és más forrásokból származó információk összevetésére és ezek elemzésére.

Az első nyilatkozatnak a telephelyen található összes épület leírását tartalmaznia kell (beleértve az ideiglenes épületeket is). Minden épület külön sorba kerül.

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

Az első nyilatkozatot követő éves nyilatkozatokban már csak a telephelyi épületek leírásában bekövetkezett változásokat kell megadni. Az éves nyilatkozatokban nemcsak az adott sorokra vonatkozó változást vagy új információt adják meg, hanem az épületre vonatkozó teljes leírást is. Az előző nyilatkozat azon sorait, amelyekben nem történt változás, nem kell megismételni.

Amennyiben a telephelyen található épület létesítményhez vagy létesítményen kívüli helyszínhez is tartozik, az épületek leírásánál fel kell tüntetni a létesítmény kódját, létesítményen kívüli telephelynél pedig a mérési kulcspont kódját is.

Az épületleírások tartalmazzák az épület azonosító számát.

Az épület általános leírása az alábbiakat tartalmazza:

- a) Az épület mérete (az épület szintjeinek száma, az egyes szintek teljes alapterülete négyzetméterben, vagy az épület méretei);
- b) Az épületben folyó tevékenység, és ahol a tevékenység alapján nem nyilvánvaló, az épület tartalma (pl. berendezések).
- c) Az épületben korábban folyó tevékenység, amennyiben az épületben előzőleg használtak nukleáris anyagot.

Nem szükséges megismételni azokat az információkat, amelyeket már előzőleg a fenti pont alapján az alapvető műszaki jellemzőkről szóló adatszolgáltatásban megadtak és ezek a létesítmény vagy létesítményen kívüli helyszín aktuális állapotát tükrözik.

Minden telephelyleíráshoz mellékelni kell a telephely térképét, amely pontosan feltünteti a telephely határát, az összes épület, más építmények, vasúti sínek, utak, folyók, stb. elhelyezkedését, a térkép méretarányát, az Északra mutató földrajzi tájolást. Amennyiben lehetséges, a földrajzi koordinátákat legalább egy referencia helyszínre célszerű megadni.

A nyilatkozat periódusa az előző naptári év, január 1-től december 31-ig. A telephely leírására vonatkozó információ a nyilatkozat periódusának utolsó napja szerinti állapotot tükrözi.

A nyilatkozatot, benne a nyilatkozat számának, dátumának és periódusának feltüntetésével akkor is meg kell küldeni, ha az adatokban nem történt változás. Ebben az esetben az előzőben említett adatok kitöltésével az elektronikus vagy papír alapú nyilatkozathoz mellékelt kísérőlevélben jelezni kell, hogy „Nem történt változás”.

5.5. Alapüzemanyagokra vonatkozó és Kiegészítő Jegyzőkönyv II. melléklet szerinti adatszolgáltatás

IRM rendelet 18. § „(1) Az az adatszolgáltatásra kötelezett szervezet, amely olyan alapüzemanyaggal rendelkezik, amelynek összetétele és tisztasági foka alapján még nem alkalmas üzemanyaggyártásra vagy izotópdúsításra, alapüzemanyag készletéről, Magyarország területéről kiszállított, valamint Magyarország területére beszállított alapüzemanyag mennyiségéről a rendelet 2. mellékletének 5. sz. adatlapján köteles az előző naptári évről szóló éves jelentést küldeni a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága részére minden év február 15-éig.”

A nyilatkozat feltünteti, hogy az adatszolgáltatás melyik alapüzemanyagra vonatkozik.

5.5.1. Készletek

A nyilatkozat készletekre vonatkozó része külön-külön felsorol minden helyszínt, ahol az urán mennyisége a 10 tonnát vagy a tórium mennyisége a 20 tonnát meghaladja.

Amennyiben más helyszíneken, helyszínenként nagyobb, mint 1 tonna urán- vagy tóriumkészlettel, az összesített urán- vagy tórium mennyiség meghaladja a 10 tonna uránt vagy 20 tonna tóriumot, akkor ezeket a helyszíneket „összesített helyszínek 1 tonnánál nagyobb készlettel” elnevezéssel külön sor tartalmazza. Ehhez az adatszolgáltatáshoz nincs szükség a nukleáris anyag részletes nyilvántartására.

Az éves nyilatkozatoknak az előző év december 31-én érvényes állapotot kell tükrözni.

A nyilatkozat tartalmazza, hogy az anyagot nukleáris vagy nem nukleáris célra kívánják felhasználni, valamint megnevezi a konkrét felhasználást (pl. dúsításra vagy kerámiába). Amennyiben az alapüzemanyag-készlet felhasználási célja még nem dőlt el, a nyilatkozat ezt is feltünteti.

Amennyiben a nyilatkozattételi időszakban nem történt változás, a nyilatkozat ezt tartalmazza: „Nem történt változás.”

5.5.2. Export

A nyilatkozat exportra vonatkozó részében külön sor tartalmazza a kifejezetten nem-nukleáris célra szánt anyag EU-n kívüli országba történt exportját, amennyiben az anyag mennyisége meghaladja urán esetében a 10 tonnát, tórium esetében pedig a 20 tonnát.

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

Amennyiben a nyilatkozattételi perióduson belül ugyanabba az országba egymást követően többszöri exportra került sor, amelyek egyenkénti mennyisége urán esetén kevesebb mint 10 tonna, de összességében egy éven belül meghaladja azt, minden ilyen export külön sorban szerepel.

Amennyiben a nyilatkozattételi perióduson belül ugyanabba az országba egymást követően többszöri exportra került sor, amelyek egyenkénti mennyisége tórium esetén kevesebb mint 20 tonna, de összességében egy éven belül meghaladja azt, minden ilyen exportot külön sorban szerepel.

A nyilatkozat tartalmazza a fogadó fél országát. A nyilvántartásban a közbenső címzettek külön szerepelnek.

Az anyag kémiai összetétele tartalmazza az alapüzemanyag kémiai összetételét, pl. U_3O_8 .

Az elem tömege tonnában értendő.

A nyilatkozat tartalmazza azt a dátumot, amikor az exportra sor került.

Amennyiben a nyilatkozattételi időszakban nem történt export, a nyilatkozat ezt tartalmazza: „Nem történt változás”

5.5.3. *Import*

A nyilatkozat importra vonatkozó része külön sorban tartalmazza a kifejezetten nem-nukleáris célra szánt anyag EU-n kívüli országból történt importját, amennyiben az anyag mennyisége meghaladja urán esetében a 10 tonnát, tórium esetében pedig a 20 tonnát.

Amennyiben a nyilatkozattételi perióduson belül ugyanabból az országból egymást követően többszöri importra került sor, amelyek egyenkénti mennyisége urán esetén kevesebb mint 10 tonna, de összességében egy éven belül meghaladja azt, minden ilyen importot külön sor tartalmaz.

Amennyiben a nyilatkozattételi perióduson belül ugyanabból az országból egymást követően többszöri importra került sor, amelyek egyenkénti mennyisége tórium esetén kevesebb mint 20 tonna, de összességében egy éven belül meghaladja azt, minden ilyen importot külön sor tartalmaz.

A nyilatkozat tartalmazza az exportáló ország nevét. Az import tervezett felhasználásánál csak a nem nukleáris felhasználás szerepel. A nyilatkozat tartalmazza az import teljesítésének napját.

Amennyiben a nyilatkozattételi időszakban nem történt változás, a nyilatkozat ezt tartalmazza: „Nem történt változás.”

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

5.5.4. Általános előírások

Az a) és c) pontok tartalmazzák az alapüzemanyag helyszínének címét, és a szervezet nevét.

A címnek olyan részletesnek és pontosnak kell lennie, hogy elősegítse a helyszín földrajzi elhelyezkedésének meghatározását másik, akár az e pont szerinti, akár más Kiegészítő Jegyzőkönyv szerinti nyilatkozatokban adott helyszínekhez viszonyítva, és kiegészítő hozzáférés szükségessége esetén ki lehessen küldeni az erről szóló értesítést. Szükség esetén a helyszín földrajzi koordinátáit is tartalmazza a nyilatkozat.

Amennyiben a tevékenységet nukleáris létesítmény telephelyén vagy létesítményen kívüli helyszínen végzik, a létesítmény vagy létesítményen kívüli telephely kódját (vagy a telephely nevét) is célszerű feltüntetni.

Nem szükséges az anyagról jelentést adni, amennyiben az már a végső nem-nukleáris felhasználási formájában van.

Az alapüzemanyag-exportra és -importra vonatkozó nyilatkozatot az adatszolgáltatásra kötelezett a hatóság számára minden év február 15-ig megküldi. A nyilatkozat periódusa az előző naptári év, január 1-től december 31-ig tartó időszak. A készletre vonatkozó információknak a nyilatkozattételi periódus utolsó napja szerinti állapotot kell tükröznie.

Amennyiben a nyilatkozattételi időszakban nem történt változás, a nyilatkozat ezt tartalmazza: „Nem történt változás.”

IRM rendelet 18. § „(2) Az az adatszolgáltatásra kötelezett szervezet, amely a Kiegészítő Jegyzőkönyv II. mellékletében felsorolt berendezést, illetőleg anyagot Magyarország területéről kiszállít, a kiszállított berendezésekről, illetve anyagokról negyedéves bontásban az e rendelet 2. mellékletének 8. sz. adatlapján köteles jelentést küldeni a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága részére, a negyedév utolsó napját követő 30 napon belül.

(3) Az az adatszolgáltatásra kötelezett szervezet, amely a Kiegészítő Jegyzőkönyv II. mellékletében felsorolt berendezést, illetőleg nem nukleáris anyagot Magyarország területére beszállít, a beszállított berendezésekről, illetve anyagokról a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága írásbeli felszólítására az e rendelet 2. mellékletének 8. sz. adatlapján köteles jelentést küldeni a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága részére, a felszólítás kézhezvételét követő 30 napon belül.”

Az adatszolgáltatás tartalmazza a szállítandó berendezés, illetőleg anyag Kiegészítő Jegyzőkönyv II. melléklete szerinti besorolását (pl. 1.3. a reaktor-átrakógépekre, vagy 5.1.1.(b) a rotorcsövekre).

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

A szállítandó berendezésnél, illetőleg anyagnál az adatok - lehetőség szerint - tartalmazzák a méreteket, teljesítményt, gyártási számot, nem nukleáris anyag esetében az anyag főbb jellemzőit, a gyártó nevét és címét, és bármely más adatot, amely segíti a termék azonosítását. A mennyiségi adat tartalmazza berendezés esetén a szállítandó tételek számát, a nem nukleáris anyagok esetén pedig az anyag tömegét kilogrammokban vagy tonnában.

Az adatszolgáltatás tartalmazza továbbá a fogadó országban annak a szervezetnek a nevét és címét, ahol a tétel használatát tervezik. Export és import esetén a nyilatkozat tartalmazza a kiszállítás megvalósulásának időpontját is.

Amennyiben adott negyedévben nem történt olyan berendezés vagy nem-nukleáris anyag kiszállítása, amelyre a szállító vagy gyártó már engedéllyel rendelkezik, a nyilatkozat ezt is tartalmazza.

5.6. Érctermelők, nukleárishulladék-kezelők adatszolgáltatása

IRM rendelet 19. § „Az a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet, amely az Euratom rendelet 24-25. cikke (érctermelők), illetve 30. cikke (nukleárishulladék-kezelők és tárolók) alá eső nukleáris anyaggal rendelkezik, illetve tevékenységet folytat, az Euratom rendelet 24-25. cikke, illetve 30-32. cikke alapján az Európai Bizottság részére küldött jelentéseinek másolatát egyidejűleg a nukleáris és radioaktív anyagok hatásága részére is köteles megküldeni.”

5.6.1. Érctermelők

Az Euratom-rendelet 24. cikke alapján minden személy vagy vállalkozás, aki, illetve ami érc-kitermelést végez, bejelenti az érc-kitermelés alapvető műszaki jellemzőit az Euratomnak. Az adatszolgáltatás az Euratom-rendelet I-J mellékletében található kérdőívnek megfelelő. Az adatok tartalmazzák a létesítmény és a nukleáris anyag azonosító adatait, melyek a következők: név, hely, pontos cím, telefon- és faxszámok, e-mail cím, tulajdonos (jogilag felelős szervezet vagy egyén), üzemeltető (jogilag felelős szervezet vagy egyén), a nukleáris anyag típusa, a tárolásra szolgáló konténerek leírása és kezelése (pl. van-e lehetőség plombálásra), a nukleáris anyag felhasználásának ismertetése, a létesítmény lehetséges éves termelése, jelenlegi állapota (pl. építés alatt, üzemel vagy bezárt). A nukleáris anyagokra vonatkozóan az adatszolgáltatás tartalmazza a nukleáris anyagok nyilvántartására és ellenőrzésére szolgáló eljárásokat, a tényleges készletfelvételi eljárásokat is beleértve. Az érc nyilvántartása tartalmazza a kitermelt érc mennyiségét, annak átlagos urán- és tóriumtartalmát, valamint a bányában lévő kitermelhető érc-készletet. A kimutatások tartalmazzák a szállítmányok

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

adatait, minden esetben megadva a nevet, címzettet és a mennyiséget. Ezeknek a kimutatásoknak a megőrzési ideje legalább öt év.

A szervezet a fenti adatszolgáltatást az Európai Bizottsággal párhuzamosan a hatóság számára is megküldi.

Az Euratom-rendelet 25. cikke alapján az a személy vagy vállalkozás, aki, illetve ami harmadik országba ércet exportál, erről tájékoztatja az Európai Bizottságot a rendelet VIII. melléklete alapján.

Az exportáló nyilatkozik az egyes bányákból feladott anyag mennyiségéről az előző naptári évre vonatkozóan minden év január 31-ig. Az adatszolgáltató minden címzettet külön-külön felsorol. A nyilatkozatot a hatóság számára is megküldi.

A harmadik országokba irányuló kivitelekről legkésőbb a feladás napján értesíti az Európai Bizottságot, valamint hatóságot is.

Amennyiben a nyilatkozattételi időszakban nem történt változás, a nyilatkozat ezt tartalmazza: „Nem történt változás.”

5.6.2. Nukleárishulladék-kezelők

Az Euratom-rendelet előírja, hogy minden személy vagy vállalkozás, aki, vagy ami olyan nukleáris anyagot kezel vagy tárol, amely korábban visszatartott vagy kondicionált hulladékként került bejelentésre, egy kategóriánkénti nyitó készletjegyzéket nyújt be az Euratomnak az összes nukleáris anyagról, az IRM rendelet hatályba lépésétől számított 120 napon belül (Az IRM rendelet 2007. április 5-én lépett hatályba).

Az IRM rendelet 2. § értelmező rendelkezésében a nukleáris hulladékok definíciói a következők:

„16. Nukleáris hulladék: olyan nukleáris anyag, amelynek mennyiségét jóváhagyott mérések vagy számítások alapján határozták meg, és amely gyakorlatilag vagy gazdaságilag visszanyerhetetlennek tekintett koncentrációkban vagy formában van.

17. Visszatartott hulladék: olyan, feldolgozásból vagy üzemi balesetből keletkezett nukleáris hulladék, amelyet az anyagmérleg-körzeten belül egy adott területen helyeztek el, ahonnan az visszahozható.

18. Kezelt (kondicionált) hulladék: olyan nukleáris hulladék, amelyet olyan módon kezeltek (például üvegbe, cementbe, betonba vagy bitumenbe való ágyazással), hogy az nem alkalmas további nukleáris hasznosításra.

19. Környezetbe eltávolított hulladék: olyan nukleáris hulladék, amelyet egy tervezett eltávolítás eredményeként véglegesen távolítottak el a környezetbe.”

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

Ezekről a hulladékokról nyilvántartást kell vezetni. Ezek a kimutatások az alábbiakat tartalmazzák:

- a) a nukleáris anyag mennyiségében és összetételében bekövetkező változások meghatározásához használt üzemeltetési adatok;
- b) készletjegyzék, amelyet évente, a tényleges készletfelvételt követően aktualizálni kell;
- c) annak a műveletsornak a leírása, amelyet a tényleges leltározás előkészítéséhez és felvételéhez végeztek annak érdekében, hogy biztosítsák a leltár helyességét és teljességét;
- d) azoknak az intézkedéseknek a leírása, amelyeket az esetlegesen előforduló véletlen vagy nem mért veszteség okának és nagyságrendjének meghatározása érdekében hoztak;
- e) valamennyi készletváltozás, hogy kérelem esetén meg lehessen állapítani a könyv szerinti készletet.

A visszatartott hulladék feldolgozásával kapcsolatos jelentési követelményeket az Európai Bizottság illetékes főosztálya adja meg a személy vagy vállalkozás számára. A hatóság az Európai Bizottság által megadott követelményeket elfogadja, de további adatokat is kérhet.

A visszatartott hulladék (pl. korábban terminált nukleáris anyagok) feldolgozási kampányát megelőzően átalakítási biztosítéki nyilvántartásba vételi kérelmet is be kell nyújtani a hatóság számára.

A személyek vagy vállalkozások előzetes értesítést adnak minden olyan anyag feldolgozási kampányáról, amely korábban visszatartott vagy kondicionált hulladékként került bejelentésre, kivéve az elemszétválasztás nélküli újracsomagolást vagy további kondicionálást.

Az Euratom-rendelet XII. mellékletében található formanyomtatvány felhasználásával készülő értesítés a következő információkat tartalmazza: plutónium, magasan dúsított urán és urán-233 adagonkénti mennyisége, a forma (üveg, erősen aktív folyadék stb.), a kampány várható időtartama, továbbá az anyag fellelhetősége a kampány előtt és után. Ezt az értesítést a kampány megkezdését legalább 200 nappal megelőzően megküldik.

A kondicionált hulladékot kezelő vagy tároló adatszolgáltatásra kötelezett minden év január 31-ig a következő jelentéseket nyújtja be:

- a) Magyarország területén lévő vagy azon kívüli létesítménybe irányuló kondicionált hulladékszállítmányok vagy kivitelek, az Euratom-rendelet XIII. melléklete szerinti űrlap felhasználásával. Az értesítést a hatóság számára is megküldik.

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

- b) anyagmérleg-körzet kóddal nem rendelkező vagy a Magyarország területén kívüli létesítményből érkezett szállítmányok vagy behozatalok, az Euratom-rendelet XIV. melléklete szerinti űrlap felhasználásával. Az értesítést a hatóság számára is megküldik.
- c) a plutóniumot, erősen dúsított uránt vagy urán-233-at tartalmazó kondicionált hulladékok helyében bekövetkezett változások, az Euratom-rendelet XV. Melléklete szerinti űrlap felhasználásával. Az értesítést a hatóság számára is megküldik.

Amennyiben a nyilatkozattételi időszakban nem történt változás, a nyilatkozat ezt tartalmazza: „Nem történt változás.”

5.7. Uránbánya és uránércdúsító üzemek adatszolgáltatása

IRM rendelet 20. § „Az az adatszolgáltatásra kötelezett szervezet, amely uránbányát és uránérc dúsító üzemet, illetve tórium dúsítót üzemeltet, vagy lezárt uránbánya esetén az üzemeltető jogutódjaként tevékenykedik, a tevékenységét köteles az e rendelet 2. mellékletének 4. sz. adatlapján bejelenteni. A kitöltött adatlapokat minden év február 15-éig kell megküldeni a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága részére.”

A nyilatkozat tartalmazza az üzem típusát (uránbánya vagy uránércdúsító üzem, tóriumdúsító) és megjelöli az üzemi állapotot (működő, bezárt, ideiglenesen bezárt, stb.).

A különféle üzemállapotú üzemeket külön sor tartalmazza. A jelentést üzemi állapottól függetlenül minden bányára és dúsító üzemre szolgáltatják. A nyilatkozat tartalmaz minden olyan bányatevékenységet, ahol uránt termelnek vagy termeltek, illetve ahol az urán melléktermékként keletkezett. A rekultivált bányákról is adatszolgáltatás készül az átláthatóság érdekében.

A nyilatkozat tartalmazza a bánya vagy a dúsító helyszínének pontos címét és a szervezet nevét és címét.

A nyilatkozat a címet olyan részletesen és pontosan tünteti fel, amely alapján könnyen meghatározható a helyszín földrajzi elhelyezkedése másik, akár az e pont szerinti, akár más Kiegészítő Jegyzőkönyv szerinti nyilatkozatokban adott helyszínekhez viszonyítva, és kiegészítő hozzáférés szükségessége esetén az erről szóló értesítés kiküldhető. Szükség esetén a helyszín földrajzi koordinátáit is megadják.

Amennyiben a bánya vagy a dúsító nukleáris létesítmény telephelyén vagy létesítményen kívüli helyszínen található, a létesítmény vagy létesítményen kívüli telephely kódját (vagy a telephely kódját/nevét) is tartalmazza a nyilatkozat.

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

A nyilatkozat megadja a bányá vagy a dúsító üzem becsült éves termelési kapacitását. Bányá és dúsító üzem esetén az éves termelési kapacitás tonnában értendő az urán és a tórium vonatkozásában.

A tényleges éves termelési kapacitásnál a nyilatkozattételi periódusban (a megelőző naptári évben) termelt urán vagy tórium tömege szerepel.

Az éves nyilatkozatok hatósághoz történő beküldésének határideje: február 15. A nyilatkozattételi periódus az előző naptári év, január 1-től december 31-ig tartó időszak.

Amennyiben a nyilatkozattételi időszakban nem történt termelés, a nyilatkozat ezt tartalmazza.

5.8. Közepes és nagy aktivitású, nukleáris anyagot tartalmazó radioaktív hulladék-tárolók és -feldolgozók adatszolgáltatása

IRM rendelet 21. § „Az az adatszolgáltatásra kötelezett szervezet, amely olyan közepes vagy nagy aktivitású radioaktív hulladékot tárol vagy annak további feldolgozását tervezi vagy végzi, amely plutóniumot, magas dúsítású uránt vagy U-233-at tartalmaz, amelyre a Biztosítéki Egyezmény 11. cikke szerint megszűnt a biztosítékok alkalmazása, az e rendelet 2. mellékletének 7. sz. adatlapja szerinti jelentést köteles küldeni a nukleáris és a radioaktív anyagok hatósága részére. A további feldolgozás megkezdését a tevékenységet megelőzően 7 hónappal kell ugyanezen adatlap felhasználásával a nukleáris és a radioaktív anyagok hatósága részére bejelenteni.”

A visszatartott hulladékokban és a kiégett fűtőelemekben lévő plutóniumot, magas dúsítású uránt és urán-233-at kevés kivétellel biztosítéki nyilvántartásba vették. Egyre növekszik azonban azoknak a kondicionált hulladékoknak a mennyisége, amelyek kis koncentrációban tartalmaznak plutóniumot, magasan dúsított uránt, illetve U-233-at, amelyeket a biztosítékok alól a biztosítéki egyezmény 11. cikke alapján kivontak. E cikk szerinti kötelezettség alapján ezeknek a hulladékoknak a helyszínéről kell nyilatkozni, valamint azokról a tervekről, amelyek alapján ezek feldolgozását vagy további feldolgozását végzik és e tevékenység az elemek szétválasztását is magában foglalja. E cikk alkalmazásában a további feldolgozás tehát nem foglalja magában hulladékok átcsomagolását vagy további kondicionálását tárolás vagy végső elhelyezés céljából, amennyiben az nem jelenti elemek szétválasztását.

A nyilatkozat tartalmazza azokat a helyszíneket, ahol a fenti hulladékok találhatóak. Az éves jelentésekben minden, a hulladékok helyszínében történt változás szerepel. A nyilatkozatot az adatszolgáltatásra kötelezett

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

megküldi a hatóságnak az IRM rendelet 2. mellékletének 7. sz. adatlapja alapján.

Az adatszolgáltatásra kötelezett előzetes értesítést küld ugyanezen adatlap alapján arról, ha a hulladékok további feldolgozását tervezik. A további feldolgozás megkezdéséről a tevékenységet megelőzően 7 hónappal értesíti a hatóságot.

A további feldolgozást megelőzően átalakítási biztosítéki nyilvántartásba vételi kérelmet is be kell nyújtani a hatósághoz.

Az adatlap tartalmazza a hulladék fajtáját a kondicionálást megelőzően, pl. nagy vagy közepes aktivitású folyadék, stb.

A „kondicionálás utáni állapot” megadása opcionális, itt a kondicionált hulladék formáját lehet megadni, pl. üvegbe, kerámiába, cementbe vagy bitumenbe ágyazott.

A „tételek számá”-nak megadása is opcionális. Itt meg lehet adni, hogy hány darabból áll (pl. üvegtartály, cementtömb, stb.) az a hulladék, amelyet egy kampány alatt feldolgoztak, vagy átszállítottak az év során eredeti helyéről.

Az „előző helyszín” oszlop tartalmazza azt a helyszínt, ahol a hulladékot a változást megelőzően tárolták. Az „új helyszín” oszlop a változást követő helyszínt tünteti fel.

A „további feldolgozás” adatlap „helyszín” rovat azt a helyszínt tartalmazza, ahol a hulladék a nyilatkozattétel idején volt. A „feldolgozás” rovat pedig a feldolgozás tervezett helyszínét tartalmazza.

A „helyszín” rovatok a hulladék jelenlegi helyszínének címét (illetve az a helyszínt, ahol feldolgozásra kerül) és a szervezet nevét tartalmazza.

A nyilatkozat a címet olyan részletesen és pontosan adja meg, hogy meghatározható legyen a helyszín földrajzi elhelyezkedése más, akár az e pont szerinti, akár más Kiegészítő Jegyzőkönyv szerinti nyilatkozatokban adott helyszínekhez viszonyítva, és kiegészítő hozzáférés szükségessége esetén ki lehessen küldeni az erről szóló értesítést. Szükség esetén a helyszín földrajzi koordinátáit is megadják.

Amennyiben a hulladék helye nukleáris létesítmény telephelyén vagy létesítményen kívüli helyszínen található, a létesítmény vagy létesítményen kívüli telephely kódját (vagy a telephely kódját/nevét) is tartalmazza a „hivatkozás” oszlop.

A „további feldolgozás” adatlapon szereplő „feldolgozás dátuma” oszlop tartalmazza a hulladékfeldolgozási-kampány várható kezdő- és végdátumát.

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

A „feldolgozás célja” rovat tartalmazza a feldolgozás célját, pl. plutónium-visszanyerés vagy meghatározott hasadványok szétválasztása.

Az éves nyilatkozatoknak a Hatósághoz történő beküldési határideje: február 15. A nyilatkozattételi periódus az előző naptári év, január 1-től december 31-ig tartó időszak.

Amennyiben a nyilatkozattételi időszakban nem történt termelés, a nyilatkozat ezt tartalmazza.

5.9. Kutatási és fejlesztési tevékenységet végzők adatszolgáltatása

5.9.1. Aktuális K+F és gyártási tevékenységek

IRM rendelet 22. § „(1) Az az adatszolgáltatásra kötelezett szervezet, amely nukleáris üzemanyag ciklussal összefüggő, nukleáris anyagot nem alkalmazó kutatási és fejlesztési tevékenységet, illetve a Kiegészítő Jegyzőkönyv I. mellékletében részletezett tevékenységet folytat, tevékenységét e rendelet 2. mellékletének 1. sz., illetve 3. sz. adatlapján köteles a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága számára bejelenteni minden év február 15-ig.”

A K+F tevékenység általános leírása az alábbiakat tartalmazza:

- a) A K+F tevékenység megnevezése
- b) A tevékenységet magában foglaló projekt száma vagy más egyedi azonosítója, hogy megelőzzünk bármilyen félreértést, amikor a jövőben a tevékenységre hivatkozunk.
- c) Az állam és a K+F tevékenység kapcsolódása, kapcsolata
- d) A végzett tevékenység rövid leírása (amennyiben a munkát több szervezet végzi, a leírásnak tartalmaznia kell, hogy melyik szervezet mely tevékenységet végzi)
- e) Az adott K+F tevékenység célkitűzései, valamint annak leírása, hogy a nyilatkozat benyújtásakor ezek a célkitűzések milyen mértékben teljesültek.
- f) Az adott K+F eredményeit mely területen kívánják alkalmazni, amennyiben ez nem nyilvánvaló a célkitűzésekből
- g) Amennyiben van külföldi együttműködő partner, a külföldi együttműködő szervezet és székhelyének megnevezése.

Célszerű feltüntetni az általános tevékenységi leírásban, a telephelyen vagy helyszínen folytatott K+F tevékenység azon helyét, ahova irányított/felügyelt

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

hozzáférést kérnek. Az irányított/felügyelt hozzáférésnél célszerű előre meghatározni, hogy a helyszínhez milyen feltételekkel férhetnek hozzá, pl. mely berendezéseket, technológiákat nem fényképezhetnek le, melyeket nem nézhetnek meg egyáltalán. Az irányított hozzáférést a helyszíni ellenőrzés alkalmával is be lehet jelenteni. Fontos azonban megjegyezni, hogy ilyen esetben sem szabad a NAÜ-t megakadályozni abban, hogy a szükséges tevékenységeket elvégezze annak érdekében, hogy hitelt érdemlő bizonyítékokat szerezzen arról, hogy a kérdéses helyszínen nincs-e be nem jelentett nukleáris anyag, nem végeznek-e be nem jelentett tevékenységet.

Abban az esetben, ha az adatszolgáltatásra kötelezett európai vagy nemzetközi szintű konzorcium keretében vesz részt K+F tevékenységben, a tevékenységről az OAH-t értesíteni kell az éves jelentéstételi kötelezettség keretében, még akkor is, ha úgy ítéli meg, hogy az általa végzett tevékenység nem köthető nukleárisüzemanyag-ciklussal összefüggő tevékenységhez. Az OAH ebben az esetben mérlegeli, hogy az adatszolgáltatást továbbítja-e a NAÜ számára, vagy 'csak' megtartja a saját adatbázisában arra az esetre, ha a NAÜ a konzorciumban résztvevő más tagállamtól kapott információk alapján vagy más módon szerzett tudomást a részvételünkről és arról a hatóságtól kér információkat.

Az éves nyilatkozatoknak a hatósághoz történő beküldési határideje február 15. A nyilatkozattételi periódus az előző naptári év, január 1-től december 31-ig tartó időszak.

A nyilatkozatot az IRM rendelet 2. melléklete 1. sz. adatlapjának megfelelően küldik meg a hatóság számára.

Az adatszolgáltatásra kötelezettek nyilatkozatot tesznek a Kiegészítő Jegyzőkönyv I. számú mellékletében részletezett tevékenységek mértékéről minden helyszínre vonatkozóan.

Ezek a tevékenységek a Kiegészítő Jegyzőkönyv I. sz. melléklete alapján az alábbiak:

i. Centrifuga-rotorcsövek előállítása vagy gázcentrifugák összeszerelése.

A centrifuga-rotorcsövek a II. melléklet 5.1.1. b) pontjában leírt vékonyfalú hengerek.

A gázcentrifugák a II. melléklet 5.1. pontjának bevezető megjegyzésében leírt centrifugák.

ii. Diffúziós válaszfal előállítása.

A diffúziós válaszfalak a II. melléklet 5.3.1. a) pontjában leírt vékony porózus szűrők.

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

iii. Lézer alapú rendszerek előállítása vagy összeszerelése.

A lézer alapú rendszerek a II. melléklet 5.7. pontjában leírt berendezéseket tartalmazó rendszerek.

iv. Elektromágneses izotópszétválasztók előállítása vagy összeszerelése.

Az elektromágneses izotópszétválasztók olyan, a II. melléklet 5.9.1. pontjában leírt berendezések, amelyek a II. melléklet 5.9.1. a) pontjában leírt ionforrásokat tartalmaznak.

v. Oszlopok vagy kiválasztó berendezések előállítása vagy összeszerelése.

Az oszlopok vagy kiválasztó berendezések a II. melléklet 5.6.1., 5.6.2., 5.6.3., 5.6.5, 5.6.6, 5.6.7. és 5.6.8 pontjában leírt berendezések.

vi. Aerodinamikus leválasztó fúvókák vagy vortex csövek előállítása.

Az aerodinamikus leválasztó fúvókák vagy vortex csövek a II. melléklet 5.5.1., valamint 5.5.2. pontjában leírt leválasztó fúvókák és vortex csövek.

vii. Uránplazmát létrehozó rendszerek előállítása vagy összeszerelése.

Az uránplazmát létrehozó rendszerek a II. melléklet 5.8.3. pontjában leírt, uránplazma előállítására szolgáló berendezések.

viii. Cirkónium csövek előállítása.

A cirkónium csövek a II. melléklet 1.6. pontjában meghatározott csövek.

ix. Nehésvíz vagy deutérium előállítása vagy minőségének javítása.

A nehésvíz vagy deutérium a következőket jelenti: deutérium, nehésvíz (deutérium-oxid) és bármely más deutériumvegyület, amelyben a deutérium- és a hidrogénatomok aránya meghaladja az 1: 5000 értéket.

x. Nukleáris minőségű grafit előállítása.

A nukleáris minőségű grafit olyan grafit, amelynek tisztasági mutatója kisebb, mint 5 ppm bór egyenérték, és sűrűsége nagyobb, mint 1, 50 g/cm³.

xi. Besugárzott üzemanyag számára készült konténerek előállítása.

A besugárzott üzemanyag számára készült konténerek olyan tartályok, amelyek a besugárzott üzemanyag szállítására és/vagy tárolására szolgálnak és kémiai, hő- és sugárvédelmet biztosítanak, valamint biztosítják a keletkező bomlási hő elvezetését a kezelés, szállítás és tárolás folyamán.

xii. Atomreaktor-szabályzó rudak előállítása.

Az atomreaktor-szabályzó rudak a II. melléklet 1.4. pontjában leírt rudak.

xiii. Kritikusságbiztos tartályok és edények előállítása.

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

A kritikusságbiztos tartályok és edények a II. melléklet 3.2. és 3.4. pontjában leírt termékek.

xiv. Besugárzott fűtőelem aprító gépek előállítása.

A besugárzott fűtőelem aprító gépek a II. melléklet 3.1. pontjában leírt berendezések.

xv. Forrókamrák építése

A forrókamrák azok a kamrák vagy összekapcsolt kamrák, amelyek térfogata összesen legalább 6 m³, és olyan biológiai védelemmel rendelkeznek, amely egyenértékű vagy meghaladja a 0,5 m vastag betonét, amelynek sűrűsége 3,2 g/cm³ vagy nagyobb, és fel vannak szerelve távirányítású készülékekkel.

E tevékenységekre vonatkozó információ ahhoz szükséges, hogy garanciákat adjunk a NAÜ számára, hogy a fenti viszonylag szűk, de fontos területeken folytatott gyártási tevékenységek összhangban vannak a Magyarország által bejelentett programokkal és e gyártási tevékenységek csak a bejelentett programokat támogatják.

A fenti tevékenységeket végző adatszolgáltatók minden egyes helyszínről és tevékenységről külön sorban adnak információt. A tevékenységek hivatkozása megfelel a melléklet számozásának. pl. (iii) a. lézer alapú rendszerek előállítása vagy összeszerelése. A nyilatkozat tartalmazza a tevékenységet végző szervezet nevét és címét, az anyaszervezet nevének és címének megadása opcionális. A nyilatkozatban megadott cím olyan részletes és pontos, hogy segítségével meghatározható a gyártási helyszín földrajzi elhelyezkedése egy másik, akár a gyártásra vonatkozó, akár más, Kiegészítő Jegyzőkönyv szerinti nyilatkozatokban adott helyszínekhez viszonyítva, és kiegészítő hozzáférés szükségessége esetén kiküldhető az erről szóló értesítés. Szükség esetén a helyszín földrajzi koordinátáit is célszerű megadni.

Amennyiben a tevékenységet nukleáris létesítmény telephelyén vagy létesítményen kívüli helyszínen végzik, az adatszolgáltató a létesítmény vagy létesítményen kívüli telephely kódját (vagy a telephely kódját/nevét) is feltünteti.

Amennyiben a helyszínen az I. melléklet szerinti gyártási tevékenység megszűnik (vagy a gyártást befejezték), ezt a nyilatkozat tartalmazza. További nyilatkozatokat nem szükséges adni, kivéve, ha a gyártás újraindul.

A tevékenység mértéke leírásának minden egyes helyszín vonatkozásában tartalmaznia kell az alábbiakat:

a) A tevékenység és a gyártott termékek rövid leírása

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

- b) Minden egyes, az I. melléklet szerinti tevékenység mértékének feltüntetése (pl. a gyártási kapacitás megközelítőleg és ennek kihasználtsága az adott nyilatkozati periódusban, vagy csak a termelés feltüntetése az adott nyilatkozati periódusban)
- c) Azok a helyszínek, ahol az irányított hozzáférésre igényt tarthatnak. Ez a nyilatkozat opcionális.

Az első nyilatkozatnál az I. melléklet (i)-(xiv) szerinti gyártás, illetve a (xv) pont szerinti összeállítás azt jelenti, hogy a tevékenységet az adatszolgáltatásra kötelezett abban az esetben is jelenti, ha azt a nyilatkozattételi periódus vége előtt leállították vagy befejeződött. Továbbá minden tevékenységről nyilatkozatot küld az adatszolgáltatásra kötelezett, még abban az esetben is, ha a terméket exportálják. A forró kamra részeinek gyártása (pl. árnyékoló ablak, távirányítású manipulátor) nem jelentésköteles.

Az éves nyilatkozatok Hatósághoz történő beküldésének határideje február 15. A nyilatkozattételi periódus az előző naptári év, január 1-től december 31-ig tartó időszak.

A megadott információk a nyilatkozattételi periódus utolsó napja szerinti állapotot tükrözik. A nyilatkozatot az IRM rendelet 2. melléklete 3. sz. adatlapjának megfelelően a Hatósághoz megküldi az adatszolgáltatásra kötelezett.

5.9.2. Távlati K+F tervek

IRM rendelet 22. § „(2) A nukleáris üzemanyagciklus következő tízéves fejlesztésére vonatkozó általános tervekről (beleértve a tervezett nukleáris üzemanyagciklussal összefüggő kutatási és fejlesztési tevékenységeket is) a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség számára évente szolgáltat adatokat. Az adatszolgáltatáshoz a nemzetközi kötelezettségek teljesítése érdekében a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága más kormányzati és állami szervektől is kérhet a 2. melléklet 9. sz. adatlap szerinti adatokat.”

Az Európai Bizottság a Kiegészítő Jegyzőkönyv szerinti adatszolgáltatáshoz kifejlesztett egy ún. CAPE-szoftvert és azt a létesítmények számára átadta. A Bizottság számára megküldendő Kiegészítő Jegyzőkönyv szerinti adatszolgáltatást (telephelyek leírása, információ uránbányáról és uránércdúsító üzembről, nukleáris alapüzemanyagok készletéről, exportjáról és importjáról, mentesített anyagokról, nukleáris hulladékról) a jelentéstételre kötelezett létesítmények CAPE-formátumban megküldik a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága számára.

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

A létesítményen kívüli telephelyek az IRM rendelet vonatkozó adatlapjainak kitöltésével is eleget tehetnek e kötelezettségnek. Amennyiben az adatszolgáltatás terjedelme ezt szükségessé teszi, a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága kezdeményezheti a létesítményi helyszíneknél a CAPE szoftver szerinti adatszolgáltatást.

A nukleáris és radioaktív anyagok hatóságának közvetlenül a NAÜ számára nyújtandó Kiegészítő Jegyzőkönyv szerinti adatszolgáltatásához (kutatás-fejlesztés, gyártás, export-import, tízéves terv) a jelentéstételre kötelezett az IRM rendelet vonatkozó adatlapjainak kitöltésével tehet eleget.

5.10. Adatszolgáltatásra, jelentéstételre kötelezés

Korm. rendelet 5/C. § „(10) Ha Magyarország által a Biztosítéki Egyezményben, valamint a Kiegészítő Jegyzőkönyvben vállalt, illetve azt az Euratom Szerződésben és az Euratom rendeletben előírt kötelezettségek maradéktalan teljesítése szükségessé teszi, az OAH a nukleáris anyaggal rendelkező, illetve adatszolgáltatásra kötelezett szervezeteket eseti adat-, illetve információszolgáltatásra és jelentéstételre is kötelezheti.”

A 14-22. cikk szerinti adatszolgáltatás kiegészítéseként, magyarázataként a hatóság eseti adat-, illetve információszolgáltatást és jelentéstételt is kérhet az adatszolgáltatásra kötelezett szervezetektől.

Ilyen eset lehet pl., ha a NAÜ nem a nukleáris adatszolgáltatás keretein belül jut információhoz és annak az információknak a megerősítését kéri.

Információ kérhető pl. ha a NAÜ számára egy Magyarország területére történő exportra vonatkozóan szolgáltatnak adatot és a NAÜ kéri, hogy Magyarország mint importáló ország erősítse meg az importált berendezések és anyagok importjára vonatkozó adatokat.

A NAÜ kérésére a hatóság információkat kérhet a NAÜ által megadott azon telephelyeken kívüli helyszíneken folytatott tevékenységek általános leírásáról és az azt végző személyek vagy szervezetek megnevezéséről, amiket a NAÜ úgy ítél meg, hogy funkcionális kapcsolatban állhatnak az adott telephelyen folytatott tevékenységgel. Ezeket az adatokat a NAÜ külön kérésére szolgáltatja a hatóság. Az adatok szolgáltatása a NAÜ-vel történt konzultációt követően, időszakosan történik.

További információ kérhető pl. abban az esetben, ha egy adott tevékenységgel kapcsolatosan kérdés merül fel a nemzetközi hatóságok részéről és a szolgáltatott adatok nem elegendőek. Ebben az esetben a további információ ahhoz szükséges, hogy szükség esetén a hatóságok meg tudjanak tervezni egy kiegészítő ellenőrzést a helyszínen, amely ellenőrzés

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

során szerzett adatok kiegészíthetők vagy tisztázhatják az előzőleg nyújtott adatokat.

A megkeresett adatszolgáltatásra kötelezett a hatóság által kért adatot a megkeresésben foglalt határidőn belül megküldi.

5.11. Mentességek

IRM rendelet 24. § „(1) Az a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet, amely az Euratom rendelet 19. cikke alapján az Euratom rendelet 10-18. cikke bármelyike alól az Európai Bizottságtól átmeneti mentességet kapott, erről, illetve az átmeneti mentesség megszűnéséről a nukleáris és radioaktív anyagok hatóságát haladéktalanul írásban kell, hogy tájékoztassa. A tájékoztatáshoz mellékelni kell az átmeneti mentességet, illetve annak megszűnését igazoló dokumentumok másolatát.

(2) Az a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet, amely a Biztosítéki Egyezmény 36. illetve 37. cikke alapján a rendelkezése alá tartozó nukleáris anyag nemzetközi ellenőrzése alól mentességet kapott, erről, illetve a mentesség megszűnéséről a nukleáris és radioaktív anyagok hatóságát haladéktalanul írásban kell, hogy tájékoztassa. A tájékoztatáshoz mellékelni kell a mentességet, illetve a mentesség megszűnését igazoló dokumentumok másolatát.

(3) Az (1) bekezdés szerinti átmeneti mentességet, illetve a (2) bekezdés szerinti mentességet a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet helyi nukleáris anyag nyilvántartásában és a nukleáris anyagok központi nyilvántartásában fel kell tüntetni.

(4) A nemzetközi ellenőrzés alól mentesített nukleáris anyagról a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet az e rendelet 2. melléklet 6. adatlapját állítja ki és küldi meg a nukleáris és radioaktív anyagok hatóságának minden év február 15-ig.”

Az IRM rendelet 2. § értelmező rendelkezésében a mentesítés definíciója a következő:

„13. Mentésítés: a nukleáris anyag mentesítése a biztosítéki intézkedések alkalmazása alól, annak felhasználási módja vagy mennyisége alapján.”

Az Euratom-rendelet 19. §-a alapján a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet átmeneti mentességet kaphat az Euratomtól a szervezetnél található nukleáris anyagok jelentéstételi rendszerére és a jelentések gyakoriságára vonatkozó szabályok alól. Az Euratom a jelentések formáját és gyakoriságát illetően egyéb külön kikötéseket is meghatározhat.

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

Az átmeneti mentesség csak olyan teljes anyagmérleg-körzetre adható meg, amelyben nincs olyan nukleáris anyag, amely nem mentesíthető.

Ilyen mentességet az Euratom olyan anyagmérleg-körzetre adhat meg, amely

- a) az Euratom-rendelet I-G. mellékletben megadottakkal összemérhető mennyiségű nukleáris anyaggal rendelkezik, és azt változatlan állapotban tartja hosszú időn keresztül;
- b) olyan szegényített uránnal, természetes uránnal vagy tóriummal rendelkezik, amelyet kizárólag nem-nukleáris tevékenységekhez használnak fel;
- c) olyan különleges hasadóanyagokkal rendelkezik, amelyeket grammnyi vagy kisebb mennyiségekben, beépített érzékelő komponensként használnak fel műszerekben;
- d) olyan plutóniummal rendelkezik, amelyben a Pu-238 izotóp koncentrációja meghaladja a 80 %-ot.

Az a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet, amely a Biztosítéki Egyezmény 36., illetve 37. cikke alapján a rendelkezése alá tartozó nukleáris anyagról 2004. május 1. előtt mentességet kapott, erről, illetve a mentesség megszűnéséről a hatóságot írásban tájékoztatja. A tájékoztatáshoz mellékelni kell a mentességet, illetve a mentesség megszűnését igazoló dokumentumok másolatát.

Amennyiben a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet az Euratom-rendelet 19. §-a alapján átmeneti mentességet kapott, erről, illetve az átmeneti mentesség megszűnéséről haladéktalanul írásban értesíti a hatóságot.

Az értesítéshez mellékelni kell az átmeneti mentességet, illetve annak megszűnését igazoló dokumentumok másolatát.

A nukleáris anyagra vonatkozó átmeneti mentességet, illetve a mentességet a nukleáris anyaggal rendelkező szervezetnek a helyi nukleárisanyag-nyilvántartásában fel kell tüntetni.

Amennyiben az önálló anyagmérleg-körzetet nem alkotó, nukleáris anyaggal nem rendelkező szervezet átmeneti mentességet vagy mentességet kér, azt a hatóságnál kezdeményezheti.

A hatóság a nemzetközi szervezetekkel való konzultációt követően értesíti a szervezetet az átmeneti mentességről, mentességről, vagy azok visszavonásáról.

5.12. Azonnali jelentéstételi kötelezettség

IRM rendelet 25. § „A nukleáris anyaggal rendelkező szervezet haladéktalanul írásban be kell, hogy jelentse a nukleáris és radioaktív anyagok hatóságának, amennyiben

a) a nukleáris anyagok fizikai leltárában bármilyen hiány vagy többlet mutatkozik;

b) nukleáris anyag rendkívüli vesztesége fordult, vagy fordulhat elő, vagy annak alapos gyanúja áll fenn;

c) olyan rendkívüli esemény következik, vagy következhet be, amelynek során a nukleáris anyag ellenőrizhetőségében változás történik.”

Ha a nukleáris anyagok fizikai leltárkészletében bármilyen hiány vagy többlet mutatkozik, akkor az írásos bejelentés tartalmazza a hiány vagy többlet körülményeinek okát is. A nukleáris anyaggal rendelkező szervezet feltünteti, hogy milyen lépéseket tesz a hiány felszámolására, többlet esetén pedig az anyag eredetének a felderítésére.

Ebben az esetben a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet – szükség esetén – átdolgozza a nukleáris anyagok helyi nyilvántartásba vételi rendszerére, illetve az anyagok fizikai védelmi rendszerére vonatkozó szabályozását, amelyet a hatóság számára is elküld.

A nukleáris anyaggal rendelkező szervezet mindig gondoskodik arról, hogy a nála lévő nukleáris anyagokra vonatkozó ismeretek folyamatosan rendelkezésre álljanak és azok a hatóság számára ellenőrizhetők legyenek. Amennyiben az ellenőrizhetőség megszűnése fenyeget, vagy már megszűnt az ellenőrizhetőség, a szervezet haladéktalanul értesíti a hatóságot. Ilyen eset lehet, pl., ha egy nukleáris létesítményben a nukleáris anyagot, illetve a nukleáris anyaggal kapcsolatos tevékenységet figyelő kamera működését valami akadályozza (pl. áramkimaradás) vagy a kamera látóterébe akadály kerül, vagy ha a létesítményben alkalmazott hatósági, illetve nemzetközi ellenőrzési rendszer által használt pecsétetek sérülnek, vagy eltávolításuk valamilyen műveleti tevékenység miatt szükségessé válik.

E bejelentések tartalmazzák az esemény bekövetkezésének időpontját vagy várható időpontját és az esemény körülményeit, az esemény okát, vagy az esemény okának meghatározására, illetve a nukleáris anyag veszteség mennyiségének megállapítására tett intézkedéseket.

Az írásos bejelentésre munkaidőben a hatóság telefonszámán, munkaidőn kívül a hatóság készenléti telefonszámán is szükséges felhívni a figyelmet.

5.13. Rendkívüli adatszolgáltatás kérése

Korm. rendelet 5/C. § „(11) Az OAH a (10) bekezdésben meghatározott esetkörön kívül is jogosult az adatszolgáltatásra kötelezettől a tevékenységgel összefüggő kiegészítő adatot, információt kérni, függetlenül attól, hogy az a kiegészítő adat- és információszolgáltatásra okot adó körülményről a tevékenység végzőjének bejelentése alapján vagy egyéb hitelt érdemlő úton szerzett tudomást. A megkeresett személy az OAH által kért adatot a megkeresésben foglalt határidőn belül köteles szolgáltatni.”

6. NUKLEÁRIS ANYAGOK ÉS NUKLEÁRIS ANYAGOKKAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉGEK FELÜGYELETE

Korm. rendelet 5/D. § „(1) A nemzetközi szerződésekben vállalt, a nukleáris anyagok ellenőrzésére vonatkozó kötelezettségek teljesítése a nukleáris anyagok átfogó ellenőrzés alatt tartásával biztosított. Az átfogó ellenőrzés a hatékony biztosítéki rendszer megvalósításával, a biztosítéki ellenőrzés teljes eszközzrendszerének folyamatos alkalmazásával valósul meg.”

A magyar jogszabályokban a „control of nuclear materials” kifejezés a nukleáris anyagok ellenőrzéseként került lefordításra, nukleáris anyagok felügyelete helyett. Mivel azonban a hatályos közigazgatási eljárási törvény az ellenőrzést a helyszíni ellenőrzésre értelmezi, ezért a biztosítéki ellenőrzés terén ki kellett terjeszteni az értelmét a nukleáris biztonság területén már bevezetett és elfogadott „felügyelet” kifejezés irányába.

Korm. rendelet 5/D. § „(2) A nukleáris anyagok hatékony biztosítéki ellenőrzési rendszerének kialakításához és folyamatos működtetéséhez az OAH által alkalmazott hatósági eszközzrendszer a következő elemeket tartalmazza:

a) biztosítéki nyilvántartásba vételi eljárások során előzetesen győződik meg arról, hogy a nukleáris anyagot birtokló szervezet által megvalósítandó biztosítéki intézkedések alkalmasak a követelmények teljesítésére, a felügyeleti tevékenység hatékony megvalósítására, és támogatják a helyszíni ellenőrzések céljainak teljesülését,

b) adatszolgáltatás előírásával és a beérkezett jelentések feldolgozásával folyamatos felügyeletet biztosít a nukleáris anyagok és az azzal összefüggő tevékenységek tekintetében,

c) helyszíni ellenőrzéseken hitelesíti az adatszolgáltatás során szerzett információkat, és ellenőrzi a körülhatárolási és megfigyelési rendszer felszerelését és működtetését, az előírt biztosítéki intézkedések tényleges és hatékony végrehajtását.”

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

A hatósági felügyeleti rendszer biztosítéki területen is magába foglalja az előzetes nyilvántartásba vételi eljárásokat, az adatszolgáltatást és az ellenőrzéseket.

6.1. Biztosítéki nyilvántartásba vételi eljárások

Korm. rendelet 5/E. § „(1) Az OAH nyilvántartásba vételi eljárása szükséges

a) a nukleáris anyag birtoklása és azzal való bármely tevékenység megkezdéséhez (első biztosítéki nyilvántartásba vétel),

b) a biztosítéki szempontból jelentőséggel bíró átalakítások megkezdéséhez (átalakítási biztosítéki nyilvántartásba vétel),

c) az olyan nukleáris anyagok Magyarországra való beszállításához, valamint Magyarországról történő kiszállításához, amely a kettős felhasználású termékek kivételére, transzferjére, brókertevékenységére és tranzitjára vonatkozó közösségi ellenőrzési rendszer kialakításáról szóló, 2009. május 5-i, 428/2009/EK tanácsi rendelet, valamint a kettős felhasználású termékek külkereskedelmi forgalmának engedélyezéséről szóló kormányrendelet szerint nem engedélyköteles (szállítási biztosítéki nyilvántartásba vétel),

d) a nukleáris tevékenység megszüntetése után az e rendelet és a Rendelet2. szerinti követelmények alóli felmentéshez (felmentési biztosítéki nyilvántartásba vétel).”

Négy nyilvántartásba vételi eljárást különböztetünk meg. Ezek lefedik a tevékenység megkezdéséhez szükséges eljárást, az első nyilvántartásba vételhez képesti átalakítások, módosítások nyilvántartásba vételén át a tevékenység megszüntetésének nyilvántartásba vételét. Külön nyilvántartásba vételi eljárás a nukleáris anyagok határon át való szállításának nyilvántartásba vétele. A nyilvántartásba vételi eljárások előzetes eljárások, azaz a tevékenység, átalakítás, szállítás megkezdése előtt kell a nyilvántartásba vételre vonatkozó eljárást megindítani. A nyilvántartásba vételi eljárások lefolytatása során a nukleáris anyaggal rendelkező vagy adatszolgáltatásra kötelezett szervezet előzetes jóváhagyást kap a tevékenység lefolytatására, de az előző fejezetekben tárgyalt nyilvántartási, jelentéstételi és adatszolgáltatási kötelezettségek alól nem mentesül. A megvalósítás megtörténtét a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet bejelenti az OAH-nak .

A kérelem benyújtása illetékköteles (illetéktörvény), a kérelmet az OAH főigazgatójának kell címezni. A kérelem tárgya pontosan tartalmazza a kérelmezett nyilvántartásba vételi eljárást. A benyújtás nyelvezetével, példányszámával kapcsolatban az Ákr. rendelkezései irányadók, azzal az

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

engedménnyel, hogy a beadvány mellékletei (elsősorban az átalakításokat alátámasztó dokumentumok) angol nyelven is benyújthatók. Amennyiben az OAH nukleáris biztonsági hatósági jogkörében és a nukleáris és radioaktív anyagok hatósági jogkörében is érintett az ügyben, akkor a kérelem egyidejűleg célozhatja a nukleáris biztonsági engedély és biztosítéki nyilvántartásba vétel megszerzését, de a beadványt a kérelmező úgy állítja össze, hogy mindkét követelményrendszer szerinti megfelelés külön-külön vizsgálható legyen.

A kérelem ügyintézését a hatóság az Ákr. szerint folytatja le, 60 napos határidővel. A hatóság – amennyiben szükséges – a kérelem beérkezésétől számított nyolc napon belül hiánypótlást kérhet. Amennyiben a hiánypótlás az előírt határidőig nem érkezik be a hatósághoz, akkor a hatóság a kérelmet a rendelkezésre álló információk alapján fogja elbírálni. A kérelem elbírálásakor a hatóság határozatban közli, hogy nyilvántartásba veszi (jóváhagyja) vagy sem a kérelmezett tevékenységet, jelzi a nyilvántartásba vétel esetleges feltételeit, meghatározza a jóváhagyás érvényességét.

6.1.1. *Első biztosítéki nyilvántartásba vétel*

Korm. rendelet 5/E. § „(2) Az első biztosítéki nyilvántartásba vételre irányuló kérelemben a kérelmezőnek be kell mutatnia

a) a telephely fő adatait (különösen a szervezet, helyszínrajz, elrendezés, körülzárás, elérési útvonalak, üzemi paraméterek), a tulajdonos, az üzemeltető, a biztosítékok végrehajtásáért felelős vezető nevét és elérhetőségét, a telephelyen végzendő tevékenységet;

b) a nukleáris anyagok helyi nyilvántartási rendszerét, a nyilvántartások és a nyilvántartott adatok biztonságát szavatoló intézkedéseket és a biztonsági másolatok készítésének rendjét;

c) az anyagmérleg-körzetek megnevezését és azokat a stratégiai pontokat, amelyek a nukleáris anyagok forgalmának és készletének mérési kulcspontjai;

d) a nukleáris anyagok mennyiségének meghatározására használt mérési, számítási és értékelési módszereket;

e) a nyilvántartási célú tényleges készletfelvételek gyakoriságát és eljárásait;

f) a nukleáris anyagok adagjainak azonosíthatóságát lehetővé tevő műszaki jellemzőket;

g) nukleáris anyagok biztosítéki szervezetének felépítését, a kijelölt létesítményi és telephelyi biztosítéki felügyelők) személyét és elérhetőségét, a létesítményi biztosítéki felügyelők ügyeleti rendjét;

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

h) a nukleáris anyagok mozgatásának ellenőrzését lehetővé tevő megfigyelő és körülhatárolási intézkedéseket,

i) a hatósági és nemzetközi ellenőrök beléptetési rendjét, a vonatkozó egészségügyi és biztonsági előírásokat.

Az IRM rendelet 2. § értelmű rendelkezésében a stratégiai pont definíciója a következő:

„23. Stratégiai pont: a létesítményi adatok vizsgálata során kiválasztott hely, ahol normál üzemi feltételek mellett és az összes stratégiai pontból származó információkkal együtt a biztosítéki intézkedésekhez szükséges és elegendő információk adottak és ellenőrzöttek; stratégiai pont lehet bármely hely, ahol az anyagmérleg-nyilvántartásra vonatkozó kulcsfontosságú méréseket végzik, és ahol a területi körülhatárolással kapcsolatos és megfigyelési intézkedéseket végrehajtják.”

Az első biztosítéki nyilvántartásba vételt kérelmező beadvány a fentiekben felsorolt információkat a felsorolás sorrendjében tartalmazza.

- a) A cég telephelyén végzendő tevékenység a nukleáris anyagokkal kapcsolatos tevékenységeket jelenti.
- b) A helyi nyilvántartó szoftver és a helyi nyilvántartás vezetésének leírását (ki vezeti a nyilvántartást, milyen bizonylatok alapján, ki készíti el a jelentéseket, hogyan biztosítják a nyilvántartással szembeni követelményeket), a helyi nyilvántartás biztonságát (hozzáférhetőségével kapcsolatos előírásokat), valamint egy esetleges adatvesztés esetén a visszaállíthatóságát kell igazolni.
- c) Az anyagmérleg-körzetek megnevezését az OAH-tól kell bekérni. A stratégiai pontok meghatározását az IRM rendelet 2.§ 23. pontja tartalmazza.

A nukleáris anyagok forgalmának és készletének mérési kulcspontjait az OAH-val és az Európai Bizottsággal történt megegyezés alapján kell feltüntetni.

- d) A mérési, számítási és értékelési módszereket be kell mutatni (eljárás, alkalmazott eszközök, eredmények előállítása, hiba nagysága).
- e) A nukleáris anyagokról évente, a hatóság által meghatározott időpontban fizikai leltárt kell felvenni. A készletfelvételnél a nukleáris anyag adagokban kifejezett mennyiségét mért vagy levezetett értékek alapján kell felvenni. A leltárfelvétel saját hiteles mérés alapján vagy a szállító adatai alapján történik.

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

- f) Le kell írni, hogy az adagok azonosító számait hogyan lehet ellenőrzés alkalmával verifikálni, illetve az adagok nukleárisanyag-tartalmának mérése hogyan valósítható meg.
- g) A beadvány felsorolja a biztosítéki és telephelyi felelősök (a „felügyelő” kifejezés hibás az IRM rendeletben) nevét, beosztását, munkahelyi és mobiltelefonszámát és elektronikus levélcímét. Amennyiben a szervezet felépítése, mérete, vagy a biztosítéki felelősök száma nem teszi lehetővé ügyeleti rend kialakítását, akkor a kérelmező egy olyan telefonelérhetőséget ad meg, amelyen keresztül a hatóság bármely időpontban be tud jelenteni egy ellenőrzést, vagy információkérést, és az adott telefonszám kezelő személy képes a szükséges információt rövid időn belül (maximum 1 óra) megadni, a szükséges intézkedéseket megtenni vagy megtételét kezdeményezni.

A telephelyi és biztosítéki felelősökkel szemben elvárás a biztosítéki nyilvántartásban megtalálható, rájuk vonatkozó adatok, eljárások, technológiák alapos ismerete. Az önálló anyagmérleg-körzetet alkotó felhasználók esetén a biztosítéki felelősökkel szembeni további elvárás az angol nyelv olyan szintű ismerete, amely lehetővé teszi a nemzetközi ellenőrökkel való közvetlen kommunikációt.

- h) Kamerák esetén: folyamatos működőképesség biztosítása, karbantarthatóság, láthatóság biztosítása (nem kitakart, a telepítési helyről az érintett helyszín vagy folyamat teljeskörűen ellenőrizhető).
- i) Pecsétek esetén: pecsételhetőség (megfelelő hely a pecsét felhelyezésére), szakadás ellenőrizhetősége.
- j) A nukleáris anyaggal rendelkező vagy adatszolgáltatásra kötelezett szervezet által, a hazai és nemzetközi ellenőrökkel szemben megkövetelt egészségügyi és biztonsági előírások ismertetése.

Korm. rendelet 5/E. § „(3) Az első biztosítéki nyilvántartásba vételre irányuló kérelmet legalább 3 hónappal, létesítmény esetén legalább 7 hónappal, az első nukleáris anyag helyszínre való megérkezése előtt kell benyújtani az OAH részére.”

Az első biztosítéki nyilvántartásba vétel során a kérelmező átfogó képet ad a biztosítéki követelmények teljesítésére vonatkozó tervezett megoldásokról. A korábbi benyújtási kötelezettséget az indokolja, hogy a nukleáris anyaggal rendelkező vagy adatszolgáltatásra kötelezett szervezet számára legyen elegendő idő a hatóság által előírt esetleges módosítások figyelembe vételére még a tevékenység megkezdése előtt. A hatóság – amennyiben a kérelmező igényli – konzultációt biztosít.

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

6.1.2. *Átalakítási biztosítéki nyilvántartásba vétel*

IRM rendelet 28. § „(4) Biztosítéki szempontból jelentőséggel bíró átalakítások közé tartozik

- a) a nukleáris anyagok helyi nyilvántartási rendszerének átalakítása;*
- b) az anyagmérleg-körzetek megnevezésének módosítása és azoknak a stratégiai pontoknak az átalakítása, amelyek a nukleáris anyagok forgalmának és készletének mérési kulcspontjai;*
- c) a nukleáris anyagok mennyiségének meghatározására használt mérési, számítási és értékelési módszerek átalakítása, új mérési, számítási és értékelési módszerek kifejlesztése;*
- d) a nyilvántartási célú tényleges készletfelvételek gyakoriságának és eljárásainak átalakítása;*
- e) a nukleáris anyagok adagjainak azonosíthatóságát lehetővé tevő műszaki jellemzők átalakítása;*
- f) a tulajdonos, az üzemeltető, a biztosítékok végrehajtásáért felelős személy nevének, elérhetőségének, a nukleáris anyagok biztosítéki szervezete felépítésének, a kijelölt telephelyi biztosítéki felügyelő személyének változtatása;*
- g) a nukleáris anyagok mozgatásának ellenőrzését lehetővé tevő megfigyelő és körülhatárolási intézkedések átalakítása;*
- h) nukleáris anyagoknak a jelen rendelet követelményei alóli mentesítése, valamint a mentesített anyagok mentesítésének megszüntetése;*
- i) az ellenőrök beléptetési rendjének, a létesítményi biztosítéki felügyelők ügyeleti rendjének megváltoztatása;*
- j) a biztosítéki követelmények teljesítési módjának a biztosítéki nyilvántartásba vételt követő megváltoztatása, valamint*
- k) a telephely fő adataiban bekövetkezett változás a telephelyen végzendő tevékenységben bekövetkezett változás.”*

Bármely, a hatóságnál (az első eljárás, majd a későbbi átalakítások során) nyilvántartásba vett eljárási, módszertani, műszaki, stb. módosítás, átalakítás, vagy új, biztosítéki szempontból jelentős eljárás, módszertan, műszaki intézkedés bevezetése a hatóság előzetes jóváhagyását igényli.

IRM rendelet 28. § „(5) Az átalakítási biztosítéki nyilvántartásba vételre irányuló kérelemben a kérelmezőnek be kell mutatnia, hogy az átalakítás utáni állapot teljesíti a biztosítéki követelményeket.”

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

Az átalakítási nyilvántartásba vételi eljárásra vonatkozó kérelem felépítése a következő:

- a) **Dokumentációjegyzék** készítése annak érdekében, hogy a benyújtott dokumentáció készítői, kötetei, fejezetei, alfejezetei és mellékletei egyértelműen azonosíthatók, illetve azonosítható módon hivatkozzanak, az eljárás során hivatkozhatók, a későbbiekben szükségessé váló módosítások megfelelően dokumentálhatók legyenek. Az összeállított dokumentációjegyzék és a mellékletei alapján ellenőrizhető a dokumentáció teljessége a kérelem (és a melléklete) alapján. Az összeállított dokumentációjegyzék és a mellékletei alapján a nukleáris anyaggal rendelkező vagy adatszolgáltatásra kötelezett szervezet és a dokumentáció készítői részéről az arra feljogosított személyek részleteiben és összességében is egyértelműen, ellenőrizhető módon igazolják az átadott dokumentáció teljességét és hitelességét.
- b) A **műszaki leírás és specifikáció** a kérelmezett engedélyezési eljárásnak megfelelően az átalakításra vonatkozó valamennyi fontosnak ítélt információt tartalmazza. Tartalmazza továbbá az átalakítás műszaki megvalósításának lehetőségét, a választott módszerek megfelelőségét, a munka folyamatának környezeti feltételeit. A műszaki leírás tartalmazza: (i) az átalakítás okát és indokoltságát, (ii) az átalakított rész működését az átalakítást követően, (iii) az átalakítás biztosítéki értékelését, az ahhoz alkalmazott információkat és elemzéseket, a biztosítéki követelmények, célkitűzések teljesülését, (iv) az átalakítás tervezett megvalósítási folyamatát és időrendjét, (v) az átalakítás miatt változtatandó dokumentumok körét, a módosítási javaslatokat, (vi) a vonatkozó referenciákat és felhasználási tapasztalatokat, (vii) az átalakításból következően szükséges oktatást, képzést, azok ütemezését és módszerét, (viii) az átalakítás kivitelezéséhez szükséges bontási és szerelési tevékenységeket, (ix) az átalakítás utáni tesztek, próbák programját és azok sikeressége értékelésének módszerét.
- c) Az **átalakított rész üzemeltetési leírása tartalmazza** az átalakított rész üzemeltetésének, ellenőrzésének és karbantartásának módszerét.
- d) Az **átalakítás személyi feltételei**, az átalakításban és az átalakított rész üzemeltetésében, ellenőrzésében és karbantartásában részt vevő szervezetek neve és a részvételük terjedelme.
- e) Az átalakítás megvalósításával kapcsolatos minőségbiztosítási feltételek és intézkedések.

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

6.1.3. Szállítási biztosítéki nyilvántartásba vétel

IRM rendelet 28. § „(6) A szállítási biztosítéki nyilvántartásba vételre irányuló kérelemben a kérelmezőnek be kell mutatnia

a) a szállítandó nukleáris anyag összes tömegét, hasadó izotópok szerinti bontását, kémiai összetételét, fizikai alakját, izotóp összetételét;

b) a szállítandó tárgyak számát;

c) a szállító konténerek típusát (kiszállítás esetén a pecsételést lehetővé tevő jellemzőket is);

d) kiszállítás esetén a szállítás rendeltetési országát és helyét, beszállítás esetén az anyagmérleg-körzetet és a helyszínt, ahol az anyagot kicsomagolják;

e) a szállítás eszközét;

f) kiszállítás esetén a szállításra előkészítés helyét;

g) kiszállítás esetén a szállítandó anyag azonosítását, a mennyiségének és összetételének ellenőrzését lehetővé tevő utolsó napot, beszállítás esetén az anyag kicsomagolásának napját, amikor annak mennyiségét és összetételét ellenőrizni lehet;

h) a szállítás megkezdésének és a rendeltetési helyre való megérkezés várható időpontját;

i) a szállításért való felelősség átadásának helyét.”

Az eljárás a nukleáris export-import engedélyezése alá nem eső nukleáris anyagokra vonatkozik. Az eljárás célja, hogy az országba érkező és onnan kikerülő nukleáris anyagok ellenőrzéséhez elegendő információ álljon a hatóság rendelkezésére.

A nyilvántartásba vétel hosszabb időtávra is kérhető, amennyiben ugyanazon adagszámú nukleáris anyag halad át rendszeresen az országhatáron (pl. kalibráló forrás, szegényítetturán-falú tartó).

Korm. rendelet 5/E. § „(4) A szállítási biztosítéki nyilvántartásba vételkor a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága kiviteli vagy befogadói igazolást ad a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet részére. Ugyanazon nukleáris anyag rendszeres, illetve többszöri szállítása esetén az OAH-nak szállítási biztosítéki nyilvántartásba vételi igazolása egy évig hatályos.”

Ezen nyilatkozat a nukleáris anyaggal rendelkező vagy adatszolgáltatásra kötelezett szervezetet segíti a határ őrzetével megbízott szervezettel és a vámszervekkel való együttműködés során.

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

6.1.4. Felmentési biztosítéki nyilvántartásba vétel

IRM rendelet 28. § „(8) A felmentési biztosítéki nyilvántartásba vételre irányuló kérelemben a kérelmezőnek be kell mutatni a nukleáris anyagnak a szervezet felelőssége alól való kikerülés módját, a tevékenység végleges felszámolására tett lépéseket, valamint a nukleáris anyagokkal kapcsolatos dokumentációt 5 évre visszamenőleg.”

A kérelmező igazolja, hogy a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet birtokában már nincs nukleáris anyag. Amennyiben a szervezet a felmentés nyilvántartásba vételét követően újból az IRM rendelet hatálya alá eső tevékenységet kíván folytatni, akkor az első biztosítéki nyilvántartásba vételi eljárást kezdeményezi.

6.2. Nemzetközi szervezetekkel való együttműködés

IRM rendelet 29. § „A nukleáris és radioaktív anyagok hatósága a vonatkozó nemzetközi kötelezettségeinek megfelelően, a biztosítéki nyilvántartásba vételi eljárások során, a szükséges mértékben egyeztetéseket folytat az érintett nemzetközi szervezetekkel, továbbá tájékoztatást ad részükre a nemzetközi helyszíni ellenőrzések lefolytatásához.”

Egyes esetekben szükséges, hogy a hatóság konzultáljon a nemzetközi szervezetekkel a kérelem elbírálása során annak érdekében, hogy a nemzetközi szervezetek követelményeinek teljesülését is ellenőrizni tudja.

Amennyiben a nyilvántartásba vételi eljárást a nukleáris anyaggal rendelkező vagy adatszolgáltatásra kötelezett szervezet a nemzetközi szervezet kérésére kezdeményezi vagy az engedélykérelem elkészítéséhez a nemzetközi szervezettől információ szükséges, akkor a nyilvántartásba vételhez szükséges adatokat a nukleáris anyaggal rendelkező vagy adatszolgáltatásra kötelezett szervezet szerzi be a nemzetközi szervezettől. A levelezés másolatát a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága számára is megküldi.

6.3. Önálló hatósági helyszíni ellenőrzés

Korm. rendelet 5/F. § „(1) Az e rendelet és a Rendelet 2. szerinti kötelezettségek, valamint a Biztosítéki Egyezményben és a Kiegészítő Jegyzőkönyvben Magyarország által vállalt, illetve az Euratom Szerződésben és az Euratom rendeletben előírt kötelezettségek teljesítését az OAH jogosult a nukleáris anyaggal rendelkező, illetve az adatszolgáltatásra kötelezett szervezetnél és a telephely bármely részén ellenőrizni.”

A hatóság az Ákr. előírásainak megfelelően folytatja le a helyszíni ellenőrzést. A helyszíni ellenőrzést megelőzheti előzetes értesítés, de a hatóság előzetes

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

értesítés nélkül is folytathat le ellenőrzéseket. Amennyiben a hatóság előzetes értesítést küld, akkor az tartalmazza az ellenőrzés időpontját, helyszínét és tárgyát, illetve az ellenőrzést végző személy nevét és elérhetőségét. Az üzemeltetési folyamathoz igazodó, előzetesen bejelentett ellenőrzés esetén a nukleáris anyaggal rendelkező vagy adatszolgáltatásra kötelezett szervezet folyamatos tájékoztatást ad az ellenőrzés időpontjára vonatkozóan, a hatóság megteszi a szükséges lépéseket, hogy az ellenőrzési tevékenysége a lehető legkevesbé akadályozza az üzemeltetési folyamatot. Az ellenőrzés során a hatóság környezeti mintát vehet és használhatja saját mérőeszközét.

Az ellenőrzés elvégzésére a hatóság külső személyt is megbízhat. A külső személy az ellenőrzést csak a hatóság által kiadott, az ellenőrzés időpontját, helyszínét és tárgyát tartalmazó megbízólevél birtokában és a beléptetés feltételeit teljesítve kezdheti meg. A beléptetéshez szükséges előzetes adminisztrációs eljárást a hatóság kezdeményezésére a nukleáris anyaggal rendelkező vagy adatszolgáltatásra kötelezett szervezet a lehető legrövidebb időn belül folytatja le. A hatóság lehetőség szerint előre megadja a létesítmény számára az ellenőrzéssel megbízott külső személy adatait.

Az ellenőrzésekről 2 példányban jegyzőkönyv készül, amit a hatóság és az ellenőrzött szervezet képviselője is aláír. A jegyzőkönyvben rögzített esetleges eltérések hatósági eljárás alapját képezhetik.

IRM rendelet 31. § „A nukleáris és radioaktív anyagok hatósága által végzett helyszíni ellenőrzések célja

a) annak megállapítása, hogy a jelentéstételi kötelezettség teljesítése során a nukleáris és radioaktív anyagok hatóságához benyújtott információk megfelelnek-e a valós helyzetnek, valamint

b) a szervezet minden nukleáris biztosítékokat érintő folyamatainak és tevékenységének vizsgálata az érvényes hazai és nemzetközi jogi szabályozások és ajánlások alapján.”

A rendelet 31. § (a) pontja alapján a hatóság helyszíni ellenőrzés során a biztosítéki nyilvántartásban szereplő bármely adatot és információt hitelesítheti.

A rendelet 31. § (b) pontja alapján a hatóság ún. átfogó biztosítéki ellenőrzést tart a szervezet minden, nukleáris biztosítékokat érintő folyamatainak és tevékenységének vizsgálatára.

Korm. rendelet 5/F. § „(2) Az OAH jogosult helyszíni ellenőrzést végezni bármely szervezetnél, ha valószínűsíthető, hogy nukleáris anyaggal rendelkezik vagy tevékenységet folytat. A helyszíni ellenőrzésen részt vehetnek a Nemzetközi

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

Atomenergia Ügynökség ellenőrei. Az ilyen ellenőrzés célja kizárólag az lehet, hogy a kérdéses anyag, illetve tevékenység létét igazolja vagy kizárja.”

6.4. Nemzetközi helyszíni ellenőrzés

Korm. rendelet 5/G. § (1) A Biztosítéki Egyezményben és a Kiegészítő Jegyzőkönyvben Magyarország által vállalt kötelezettségek teljesítésének igazolására a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség ellenőrei jogosultak a nukleáris anyaggal rendelkező, illetve az adatszolgáltatásra kötelezett szervezetnél, valamint a telephely bármely részén helyszíni ellenőrzést tartani.”

(2) Az Euratom Szerződésben és az Euratom rendeletben előírt, valamint a Biztosítéki Egyezményben és a Kiegészítő Jegyzőkönyvben a nukleáris anyagok vonatkozásában Magyarország által vállalt kötelezettségek teljesítésének igazolására az Európai Bizottság ellenőrei jogosultak a nukleáris anyaggal rendelkező szervezetnél helyszíni ellenőrzést tartani.

A meghivatkozott jogszabályok alapján nemzetközi ellenőr megvizsgálhatja a nyilvántartásokat; független méréseket végezhet valamennyi nukleáris anyaggal kapcsolatban; ellenőrizheti a műszerek és más mérő- és ellenőrző berendezések működését és hitelesítését; végrehajthat megfigyelési és területi körülhatárolási méréseket, valamint használhat más, tárgyilagos, technikailag megfelelő módszereket.

Az ellenőröknek lehetősége van megvizsgálni, hogy az anyagnyilvántartás céljaira szolgáló mérési kulcspontokon végzett mintavételezési eljárás megfelel-e a reprezentatív mintavétel követelményeinek. Lehetősége van továbbá megvizsgálni a minták kezelését és elemzését, beszerezni az ilyen minták másodpéldányait. Megvizsgálhatja, hogy a nukleáris anyag mérései az anyagnyilvántartás céljaira szolgáló mérési kulcspontokon reprezentatívak-e, és megvizsgálhatja a műszerek és az érintett berendezések hitelesítését. Az ellenőr a rendeletben meghivatkozott jogszabályok szerinti módon és esetekben megállapodásokat köthet, ha szükséges, pl. a kiegészítő mérések végzéséről, kiegészítő mintavételezésről, analitikai minták elemzéséről, a megfelelő abszolút szabványoknak a hitelesítő műszerekhez és más készülékekhez történő használatáról. Az ellenőr intézkedéseket tehet arra vonatkozóan is, hogy saját eszközeit használják a független mérésekhez és ellenőrzéshez, ha ebben megállapodott, intézkedéseket tehet ezen eszközök telepítésére. Az ellenőr elhelyezheti pecsétjeit és más azonosító és beavatkozást jelző eszközeit a körülhatárolt területen, ha ebben megállapodás történt. Az ellenőr megállapodást köthet a vett minták elszállításáról.

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

A Kiegészítő Jegyzőkönyv szerinti esetekben pl. a nemzetközi ellenőr a helyszínen vizuális megfigyelést végezhet; helyszín-specifikus és nagy területű környezeti mintákat gyűjthet; sugárzásérzékelő és mérőműszereket alkalmazhat; valamint olyan egyéb objektív intézkedéseket, amelyek műszakilag bizonyítottan megfelelőek, és amelyek alkalmazásával a nemzetközi szervezetek és a tagállam előzetes konzultációkon egyetértett. Ezen túlmenően a nemzetközi ellenőr elvégezheti a nukleáris anyag tételes megszámlálását, roncsolásmentes vizsgálatot és mintavételt végezhet, az anyag mennyiségére, származására és elhelyezésére vonatkozó nyilvántartásokat megvizsgálhatja és ennek során betekinthez a biztosítéki egyezmény szempontjából lényeges termelési és szállítási nyilvántartásokba.

Az IRM rendelet értelmező rendelkezésében a helyszín-specifikus és nagy területű környezeti mintavételezés definíciói a következők:

7. Helyszín-specifikus környezeti mintavételezés: olyan környezeti minták gyűjtése (pl. levegő-, víz-, növényzet-, talaj-, illetve dörzsminta), amelyeket meghatározott helyszínen, illetve annak közvetlen környezetéből gyűjtöttek, hogy alátámasszák a levont következtetéseket, amelyek szerint az adott helyszínen nincs be nem jelentett nukleáris anyag, illetve nem végeznek be nem jelentett nukleáris tevékenységet.

8. Nagy területű környezeti mintavételezés: olyan környezeti minták gyűjtése (pl. levegő-, víz-, növényzet-, talaj-, illetve dörzsminta), amelyeket meghatározott helyszínekről gyűjtöttek be, hogy alátámasszák a levont következtetéseket, amelyek szerint egy tágabb körzetben nincs be nem jelentett nukleáris anyag, illetve nem végeznek be nem jelentett nukleáris tevékenységet.

A fenti felsorolás nem teljeskörű, mindössze az útmutató könnyebb kezelését szolgálja.

IRM rendelet 33. § „(4) Kölcsönös és haladéktalan tájékoztatás valósul meg a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága és a nemzetközi ellenőrzés alá eső szervezet között:

a) amennyiben a nemzetközi ellenőrzést a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség, illetve az Európai Bizottság a nukleáris és radioaktív anyagok hatóságához való bejelentéssel kezdeményezi, a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága az ellenőrzés időpontjáról, helyszínéről és tárgyáról haladéktalanul tájékoztatja az érintett szervezetet;

b) amennyiben a nemzetközi ellenőrzést a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség, illetve az Európai Bizottság közvetlenül az ellenőrzött szervezetről

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

jelenti be, az érintett szervezet az ellenőrzés időpontjáról, helyszínéről és tárgyaról haladéktalanul tájékoztatja nukleáris és radioaktív anyagok hatóságát."

A nemzetközi ellenőrzésre való felkészülést szolgálja mind a hatóság, mind az érintett engedélyes számára, hogy előzetesen tájékoztatják egymást az ellenőrzés időpontjáról, helyszínéről és tárgyaról.

Korm. rendelet 5/G. § (3) Az OAH jogosult minden, az (1) és (2) bekezdés szerinti nemzetközi helyszíni ellenőrzésen részt venni. Ha az OAH a nemzetközi helyszíni ellenőrzésen történő részvételi szándékát bejelenti, akkor a nemzetközi ellenőrzés az OAH ellenőre megérkezéséig nem kezdhető meg."

A hatóság nem köteles, de jogosult bármely nemzetközi helyszíni ellenőrzésen részt venni: amennyiben bejelenti részvételi szándékát, akkor nélküle az ellenőrzés nem kezdhető meg. A hatósági ellenőr megérkezéséig a nemzetközi ellenőr jogosult az üzemeltetést nem akadályozó intézkedéseket tenni (helyszíni megfigyelés, ideiglenes kamera felszerelése).

Korm. rendelet 5/G. § „(4) A nemzetközi ellenőrzésről jegyzőkönyvet kell felvenni. A jegyzőkönyvnek az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvényben meghatározottakon kívül tartalmaznia kell az ellenőrzés helyét és időpontját, az ellenőrzésen részt vevők nevét, az ellenőrzési tevékenység leírását és eredményét, az észlelt hiányosságokat, valamint az azok megszüntetésére tett intézkedéseket. Az ellenőrzési jegyzőkönyvet az ellenőrzött szervezet üzemeltetési feljegyzései részének kell tekinteni. Az ellenőrzési jegyzőkönyvek másolatát az OAH részére haladéktalanul meg kell küldeni."

Amennyiben a hatóság a nemzetközi helyszíni ellenőrzésen részt vesz, akkor a nemzetközi helyszíni ellenőrzéssel egyidejűleg a hatóság önálló helyszíni ellenőrzést is végez, amelynek tárgya, helyszíne és időpontja megegyezik a nemzetközi helyszíni ellenőrzésével, azonban a hatóság saját megfigyeléseit külön jegyzőkönyvben rögzíti.

Korm. rendelet 5/G. § „(5) A nemzetközi helyszíni ellenőrzést a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség az általa kijelölt és Magyarország által a Biztosítéki Egyezmény 9. és 85., valamint a Kiegészítő Jegyzőkönyv 11. cikkének megfelelően elfogadott ellenőrök közreműködésével valósítja meg.

(6) A nemzetközi helyszíni ellenőrzést az Európai Bizottság által az Euratom Szerződés 81. cikke szerint - Magyarországgal történő konzultációt követően - kijelölt ellenőrök közreműködésével kell megvalósítani..

(7) Az (1) és (2) bekezdés szerinti nemzetközi ellenőrök névsorát Magyarország részéről az OAH fogadja el. Az OAH az elfogadott ellenőrök névjegyzékét az ellenőrzött szervezet kérésére írásban megküldi."

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

Az OAH-nak joga van egy nemzetközi ellenőr kinevezése ellen kifogással élni. A hatóság az elfogadott ellenőrök névjegyzékét írásban megküldi a nukleáris anyaggal rendelkező vagy adatszolgáltatásra kötelezett szervezeteknek, ezzel segítve a beléptetési eljárás felgyorsítását.

Korm. rendelet 5/G. § „(8) A nemzetközi helyszíni ellenőrzést kizárólag a (7) bekezdés szerint elfogadott nemzetközi ellenőrök jogosultak lefolytatni.”

Amennyiben a nukleáris anyaggal rendelkező vagy adatszolgáltatásra kötelezett szervezetben gyanú merül fel a nemzetközi ellenőr jogosultságát illetően, akkor haladéktalanul megkeresi a hatóságot, aki tisztázza a jogosultságot az érintett nemzetközi szervezettel.

6.5. Az ellenőrök jogai, az ellenőrzött szervezet kötelességei

Korm. rendelet 5/H. § „(1) Az OAH vagy az illetékes nemzetközi szervezet helyszíni ellenőrzést végző munkatársa (a továbbiakban: ellenőr)

a) az ellenőrzés céljainak elérése érdekében szóbeli és írásbeli felvilágosítást kérhet, megfigyeléseket végezhet, iratmásolatokat, hang- és képfelvételeket készíthet, önálló méréseket végezhet;

b) az a) pont szerinti tevékenységekhez saját eszközeit használhatja;

c) az ellenőrzések hatékonyságának növelése érdekében mérő, megfigyelő és képrögzítő berendezéseket telepíthet, valamint a nukleáris anyagokhoz és a telepített eszközökhöz való illetéktelen hozzáférés megakadályozására körülhatárolási módszereket és eszközöket alkalmazhat.”

Az illetékes nemzetközi szervezet és a hazai hatóság a létesítménnyel történt megállapodás alapján helyezik el pecsétjeiket és más azonosító és beavatkozást jelző eszközeiket a körülhatárolt területeken. A létesítmények a nemzetközi szervezet berendezéseinek felszereléséhez biztosítéki nyilvántartásba vételi eljárást kezdeményeznek a hatóságnál. A költségek viseléséről – amennyiben azt a Biztosítéki Egyezménynek megfelelően kidolgozott ún. „kiegészítő megállapodások” nem tartalmazzák – a létesítmény és az illetékes nemzetközi szervezet külön megállapodást köthet.

A hatóság és az illetékes nemzetközi szervezetek a biztosítéki intézkedésrendszer alkalmazása során szem előtt tartják a hatályban lévő egészségügyi, biztonsági, fizikai védelmi és egyéb biztonságvédelmi szabályokat.

Korm. rendelet 5/H. § „(2) Az ellenőrzött szervezet köteles gondoskodni arról, hogy

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

a) az ellenőr az ellenőrzés céljából az ellenőrzés helyszínéhez akadálytalanul és késedelem nélkül hozzáférhessen;

b) az ellenőr a helyszíni ellenőrzés során betartandó általánosan kötelező, valamint a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet jellegére tekintettel külön megállapított balesetelhárítási és egészségvédő rendszabályokat, valamint a sugárvédelmi szabályokat megismerje;

c) a helyszíni ellenőrzés biztosítása érdekében az ellenőrzésen legyen jelen a biztosítéki felelős vagy helyettese, és szükség esetén elérhető legyen intézkedésre jogosult képviselője.

(3) Az ellenőr a helyszíni ellenőrzés során

a) a (2) bekezdés b) pontja szerinti rendszabályokat köteles megismerni és betartani,;

b) az ellenőrzött szervezet dolgozójának utasítást nem adhat, a létesítményhez tartozó berendezéseket nem kezelhet.

(4) Ha a helyszíni ellenőrzés során - az ellenőrzés céljainak elérése érdekében - az ellenőr úgy ítéli meg, hogy a létesítmény üzemeltetőjének különleges üzemviteli műveletet kell a létesítményben elvégeznie, akkor erre javaslatot tesz, amelyet - a létesítmény biztonságát figyelembe véve - a nukleáris anyaggal rendelkező szervezet vezetője vagy intézkedésre jogosult képviselője köteles elrendelni."

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

Anyagmérleg jelentés

Ország: NN Létesítmény: NNB- Anyagmérleg-körzet: NN-B			Jelentéstételi időszak						6	
			940817.....-tól 951020.....-ig 1..... sz. oldal, összesen.....1 oldal 53..... sz. jelentés. Aláírás:.....							
Sorszám	Folytatás	Bejegyzés neve	Könyvelési adatok					Helyesbít		
			Elem	Elem tömege (g)		Hasadó izotópok tömege (csak urán esetén) (g)	Izotóp jele	Megjegyzés	sz.jelentést	sz.sort
1		PB	L	99999999		2650947	G			7
										7
2	C	PB	L	24358165		0	G			7
										7
3		RD	L	17173193		520797	G			7
										7
4		LN	L	682078		375138	G			7
										7
5		SF	L	24928031		262295	G			7
										7
6		SD	L	6056242		63396	G			7
										7
7		BA	L	99999999		2470915	G			7
										7
8	C	BA	L	9865007		0	G			7
										7
9		PE	L	99999999		2470915	G			7
										7
10	C	PE	L	9865007		0	G			7
										7
11		PB	P							7
										7
12		NP	P							7
										7
13		SF	P							7
										7
14		SD	P							7
										7
15		BA	P							7
										7
16		PE	P							7
										7

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

7.2. Jelentési kódok a nukleárisanyag-jelentésekhez

7.2.1. Készletváltozási (IC) kódok

Kulcsszó	Kód	Magyarázat
Átvétel	RD	Nukleáris anyag átvétele Európai Unión belüli anyagmérleg-körzetből.
Behozatal	RF	Nukleáris anyag behozatala harmadik országból.
Átvétel biztosítéki szempontból nem ellenőrzött tevékenységtől	RN	Nukleáris anyag átvétele biztosítéki szempontból nem ellenőrzött tevékenységtől
Szállítás	SD	Nukleáris anyag átadása Európai Unión belüli anyagmérleg-körzetnek.
Export	SF	Nukleáris anyag kivitele harmadik országba
Szállítás biztosítéki szempontból nem ellenőrzött tevékenységnek	SN	Nukleáris anyag átadása biztosítéki szempontból nem ellenőrzött tevékenységnek
Áthelyezés a kondicionált hulladékok közé	TC	A hulladékokban lévő olyan nukleáris anyag, amelynek mennyiségét méréssel vagy becsléssel határozták meg mérések alapján, és amelyet úgy kondicionáltak (pl. üvegben, cementben, betonban vagy bitumenben), hogy már nem alkalmas további nukleáris használatra. A szóban forgó nukleáris anyagok mennyiségét le kell vonni az anyagmérleg-körzet leltárából. Az ilyen típusú anyagokról külön nyilvántartásokat kell vezetni.
Eltávolítás a környezetbe	TE	A hulladékokban lévő olyan nukleáris anyag, amelynek mennyiségét méréssel vagy becsléssel határozták meg mérések alapján, és amelyet tervezett kibocsátás eredményeképpen véglegesen eltávolítottak a környezetbe. A szóban forgó nukleáris anyagok mennyiségét le kell vonni az anyagmérleg-körzet készletéből.

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

Kulcsszó	Kód	Magyarázat
Áthelyezés a visszatartott hulladékok közé	TW	A hulladékokban lévő feldolgozásból vagy üzemi balesetből keletkezett olyan nukleáris anyag, amelynek mennyiségét méréssel vagy becsléssel határozták meg mérések alapján, és amelyet egyéb, az anyagmérleg-körzeten belül más területre helyeztek el, ahonnan az vissza is hozható. A szóban forgó nukleáris anyagok mennyiségét le kell vonni az anyagmérleg-körzet készletéből. Az ilyen típusú anyagokról külön nyilvántartásokat kell vezetni.
Visszasorolás a kondicionált hulladékok közül	FC	Kondicionált hulladékok visszasorolása az anyagmérleg-körzet készletébe. Ez akkor alkalmazandó, ha a kondicionált hulladék feldolgozásra kerül.
Visszasorolás a visszatartott hulladékok közül	FW	Visszatartott hulladék visszavétele az anyagmérleg-körzet készletébe. Ez akkor alkalmazandó, amikor a visszatartott hulladékot kiveszik az anyagmérleg-körzeten belüli adott helyről, akár az elemek anyagmérleg-körzeten belüli feldolgozása céljából, akár az anyagmérleg-körzetből történő elszállítás céljából.
Véletlen csökkenés	LA	Ismert mennyiségű nukleáris anyag visszanyerhetetlen és gondatlanságból eredő elvesztése, amely üzemzavar következménye. E kód használatához külön jelentést kell küldeni a Bizottságnak.
Véletlen növekedés	GA	Váratlanul fellelt nukleáris anyag, kivéve, ha ezt a tényleges készletfelvétel során észlelik. E kód használatához külön jelentést kell küldeni a Bizottságnak.
Kategória-változtatás	CE	Adott mennyiségű nukleáris anyag nyilvántartási átsorolása az egyik nyilvántartási kategóriából egy másikba egy dúsítási folyamat eredményeképpen (kategóriaváltoztatásonként csak egy sort kell jelenteni).

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

Kulcsszó	Kód	Magyarázat
Kategória-változtatás	CB	Adott mennyiségű nukleáris anyag nyilvántartási átsorolása az egyik nyilvántartási kategóriából egy másikba egy keverési folyamat eredményeképpen (kategóriaváltoztatásonként csak egy sort kell jelenteni).
Kategória-változtatás	CC	Adott mennyiségű nukleáris anyag nyilvántartási átsorolása az egyik nyilvántartási kategóriából egy másikba mindenféle kategóriaváltás-típusra, kivéve a CE és CB kódúakat (kategóriaváltoztatásonként csak egy sort kell jelenteni).
Adag-átsorolás	RB	Adott mennyiségű nukleáris anyag nyilvántartási átsorolása az egyik adagból egy másikba (adagátsorolásonként csak egy sort kell jelenteni).
Egyedi kötelezettségváltozás	BR	Adott mennyiségű nukleáris anyag nyilvántartási átsorolása az egyik egyedi biztosítéki kötelezettségből egy másikba (17. cikk), a teljes uránkészlet valamely keverési műveletet követő kiegyenlítéséhez (kötelezettségváltoztatásonként csak egy sort kell jelenteni).
Egyedi kötelezettség változás	PR	Adott mennyiségű nukleáris anyag nyilvántartási átsorolása az egyik egyedi biztosítéki kötelezettségből egy másikba. Ez akkor használatos, amikor egy nukleáris anyag be- vagy kikerül egy adott nyilvántartási körből (kötelezettségváltoztatásonként csak egy sort kell jelenteni).
Egyedi kötelezettség változás	SR	Adott mennyiségű nukleáris anyag nyilvántartási átsorolása az egyik egyedi biztosítéki kötelezettségből egy másikba egy kötelezettségcserét vagy helyettesítést követően (kötelezettségváltoztatásonként csak egy sort kell jelenteni).

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

Kulcsszó	Kód	Magyarázat
Egyedi kötelezettség változás	CR	Adott mennyiségű nukleáris anyag nyilvántartási átsorolása az egyik egyedi biztosítéki kötelezettségből egy másikba, a BR, PR vagy SR kódolásúakat kivéve az összes többi esetben (kötelezettségváltásonként csak egy sort kell jelenteni).
Nukleáris termelés	NP	A nukleáris anyagok mennyiségében a nukleáris átalakulás folytán beállott növekedés.
Nukleáris veszteség	NL	A nukleáris anyagok mennyiségében a nukleáris átalakulás folytán beállott csökkenés.
Feladott/beérkezett anyagmennyiségek közti különbség	DI	A feladott/beérkezett anyagmennyiségek közti különbség
Új mérés	NM	Egy adott adagban lévő, a nukleáris anyagmérleg-körzetben kimutatott nukleáris anyag újonnan mért mennyisége és korábban kimutatott mennyisége közötti különbség, amely se nem feladott/beérkezett anyagmennyiségek közti különbség, se nem korrekció.
Mérleg-kiigazítás	BJ	Az az anyagmérleg-körzetben kimutatott nukleáris anyagmennyiség, amely az üzemeltető által (anélkül, hogy erről tényleges leltárfelvételi jegyzéket küldött volna a Bizottságnak) saját céljaira végzett tényleges készletfelvétel eredménye és az ugyanazon készült könyv szerinti készlet közötti különbség.
Leltárkülönbség	MF	Könyvelési helyesbítés a ki nem mutatott anyagokra. A tényleges zárókészlet (PE) és az anyagmérleg-jelentésben közölt könyv szerinti zárókészlet (BA) közötti különbséggel kell egyenlőnek lennie. Az eredeti dátum a tényleges készletfelvétel dátuma kell legyen, az elszámolási dátumnak pedig a tényleges készletfelvétel dátumánál későbbinek kell lennie.

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

Kulcsszó	Kód	Magyarázat
Kerekítések	RA	Kerekítés abból a célból, hogy az adott időszakra jelentett anyagmennyiségek egybevágnak az anyagmérleg-körzet könyv szerinti zárókészletével.
Izotóp-helyesbítés	R5	Helyesbítés, melynek célja, hogy a lejelentett izotópmennyiségek összege egybevágnon anyagmérleg-körzet könyv szerinti U-235 zárókészletével.
Nukleáris anyag előállítása	MP	Olyan – eredetileg a biztosítéki intézkedések hatálya alá nem tartozó anyagokból nyert – nukleáris anyag mennyisége, mely azért került a biztosítéki intézkedések hatálya alá, mert koncentrációja most meghaladja a minimális szinteket.
Felhasználás vége	TU	Olyan gyakorlati és gazdasági okokból visszanyerhetetlennek tekintett nukleáris anyag: (i) amely nem nukleáris célokra használt végtermékekbe van beépülve; vagy (ii) amelyet igen kicsi mért vagy mérések alapján becsült koncentrációkban hulladékok tartalmaznak, még akkor is, ha ezek az anyagok nincsenek is a környezetbe eltávolítva. A szóban forgó nukleáris anyagok mennyiségét le kell vonni az anyagmérleg-körzet készletéből.
Könyv szerinti zárókészlet	BA	Könyv szerinti készlet a jelentési időszak végén és a PIT-dátumkor, minden nukleárisanyag-kategóriára és minden egyedi biztosítéki kötelezettségre külön-külön.

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

7.2.2. *Anyagleíró kódok (4 jegyű kód, amelyből 2 anyagforma-kód, 1 anyagtárolótartály-kód, 1 anyagállapot-kód)*

A) ANYAGFORMA-KÓD:

Fő anyagforma-típusok	Altípus	Kód
Ércek		OR
Koncentrátumok		YC
Urán hexafluorid (UF ₆)		U6
Urán tetrafluorid (UF ₄)		U4
Urán dioxid (UO ₂)		U2
Urán trioxid (UO ₃)		U3
Urán oxid (U ₃ O ₈)		U8
Tórium oxid (ThO ₂)		T2
Oldatok	Nitrát	LN
	Fluorid	LF
	Egyéb	LO
Por	Homogén	PH
	Heterogén	PN
Kerámia	Lapkák	CP
	Golyók	CS
	Egyéb	CO
Fém	Tiszta	MP
	Ötvözetek	MA
Üzemanyag	Rudak, pálcák	ER
	Lapok	EP
	Kötegek	EB
	Kazetták	EA
	Egyéb	EO

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

B) ANYAGTÁROLÓ TARTÁLY KÓD:

A konténer típusa	Kód
Hengeres	C
Csomag	P
Hordó	D
Megszámlálható fűtőelem	S
Kalitkás tartó	B
Palack	F
Tartály vagy egyéb konténer	T
Egyéb	O

C) ANYAGÁLLAPOT KÓD:

Állapot	Kód
Friss üzemanyag	F
Besugárzott üzemanyag	I
Hulladék	W
Visszanyerhetetlen anyag	N

7.2.3. ELEM-KATEGÓRIA

Az alábbi kódokat kell használni

A nukleáris anyag kategóriája	Kód
Plutónium	P
Magas dúsítású urán (dúsítás $\geq 20\%$)	H
Alacsony dúsítású urán (dúsítás nagyobb, mint a természetes, de $< 20\%$)	L
Természetes urán	N
Szegényített urán	D
Tórium	T

7.2.4. Magyarázó megjegyzések a nukleáris anyagjelentésekhez

AZ „ORSZÁG” OSZLOP A FEJLÉCBEN

- az anyagnyerleg-körzet országát tartalmazza

JELENTÉSTÉTELI IDŐSZAK A FEJLÉCBEN:

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

a) Készletváltási jelentésnél:

- a jelentés kezdőnapja a jelentési időszak első napjának dátuma (általában a hónap első napja)
- a jelentés záró dátuma a jelentési időszak utolsó napjának dátuma (általában a hónap utolsó napja)
- a jelentésen belül azonban fel kell tüntetni a jelentéstételi időszakon belül az adott készletváltás dátumát

b) Leltár jelentésnél:

- a tényleges leltárfelvétel dátuma

c) Anyagmérleg jelentésnél:

- a jelentés kezdőnapja, az előző tényleges készletfelvétel napját közvetlenül követő nap
- a jelentés záró dátuma, az aktuális tényleges készletfelvétel napja

LÉTESÍTMÉNY: a létesítmény vagy a nukleáris anyagot birtokló cég neve

ANYAGMÉRLEG KÖRZET:

A jelentést készítő anyagmérleg-körzet kódja. Ezt a kódot előzetesen a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága adja meg.

MÉRÉSI KULCSPONT (MKP) jele: a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága adja meg.

FELADÓ VAGY CÍMZETT

Beszállítás esetén a feladó, kiszállítás esetén pedig a címzett anyagmérleg-körzet kódját tartalmazza, amelyet célszerű előzetesen beszerezni mind a hazai, mind pedig a külföldi szállítótól. Amennyiben nem ismert a kód, a feladó vagy címzett neve és címe.

ELEM-TÖMEG:

Minden tömeget grammokban kell megadni. A sorokban a számértékek maximum három tizedes jegyig adhatók meg.

HASADÓ IZOTÓPOK TÖMEGE:

Ha nem szerepel más az egyedi biztosítéki rendelkezésekben, a hasadó izotópok tömegét csak dúsított urán és dúsított uránt érintő kategória-változtatások esetén kell jelenteni. Minden tömeget grammokban kell

**Útmutató a nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló
7/2007. (III.6.) IRM rendelet végrehajtásához**

---

megadni. A sorokban a számértékek maximum három tizedes jegyig adhatók meg.

IZOTÓP JELE:

Ez a kód a hasadó izotópokat jelzi, és akkor kell használni, amikor a hasadó izotópok tömegét jelentik U-235 esetén G, U-233 esetén K, U-235 és U-233 keverék esetén J kód.

ADAG SZÁMA VAGY JELE:

Azt az adag számot vagy jelet kell használni, amelyet a szállító használ az adagra. Más esetben a nukleáris és radioaktív anyagok hatósága adja az adagszámot.

TÉTELEK SZÁMA:

Minden tényleges készletsorban a benne foglalt tételek darabszámát kell megadni.